

ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ೧೮ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸವೇ ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕನುಸಾರ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾವು ಮತ್ತು ಕೆಪ್ಪೆಗಳು ಸತ್ತುಹೋಗಿವೆ. ಹಂದ್ರಾಳದ ಹುಳುಗಳಿಗೆ ಇಂದು ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ? ಬಾವಿಗೆ ಪಾಲಿಡಾಲ್ ಮತ್ತು ಕೆಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದವರು ಇಂತಹವರೇ ಎಂದು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೂ, ಅವರು, ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕೇಸನ್ನೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರನ್ನೂ ಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಗುಪ್ತದಳವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಮೇಳ ಅಲ್ಲಿನ ಹುಳುಗಳು ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದಿದ್ದರೆ ಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ನೀರನ್ನು ಅವರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್:—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆ ಊರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಆಗಬೇಕು, ಈ ಊರಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕು, ಮತ್ತೊಂದು ಊರಿಗೆ ಕೆರೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸರಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೂ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸಕ ರನ್ನು ಹದಿನೈದು ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕರೆದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್:—ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಈಗ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆದು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್:—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅಲ್ಲಿ ಗೋಳಬಾರ್ ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಗೋಳಬಾರ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ನನಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿದೆ.

Discussion on the Police Firing at Naragund and other places of Dharwar District.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಮಾತನಾಡುವರು.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ:—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಕೆಳಗಡೆ ಬರುವ ರೈತರ ಚಳವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ೨೦ನೇ ತಾರೀಖು ನಡೆದ ಘಟನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ನಂತರ ರಾಜ್ಯದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿದ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾದ ಗೋಳಿಬಾರ್, ದಂಗೆ, ಲೂಟಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸರು ನಡೆಸಿದ ಅತಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಾವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಮಾತನಾಡುವ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ಚಳವಳಿಯ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಬೇಕು. ರೈತರ ಚಳವಳಿ ಶಾಂತಿರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದು, ರೈತರ ಕೂಲಿ ಕಾರರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗದ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಆಗಬೇಕಾದ ಮೊದಲು ಶಾಂತತೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಂತತೆ ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಲಪ್ರಭಾ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನ ರೈತರ ಚಳವಳಿ ಹೊರಗಡೆಯಲ್ಲ, ನನ್ನ ಮೊನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ನೀರು ಬಿಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ನಡೆದಂತೆ ಅನೇಕ ಅವ್ಯವಹಾರ ಗಳ ಮೂಲ ಈ ಚಳವಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅಲಿಸಲು, ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ಈ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಳಗಿಂದ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೋರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರೈತರ ಚಳವಳಿಯ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನು. ನೀರು ಬಿಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ದೋಷದಿಂದಾಗಿ ಚಳವಳಿ ಹೇಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿತೆಂದು ನಾನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿರ ವುದು ಕಷ್ಟ ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಫೀಲ್ಡ್ ಚಾಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಕೆಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡ ದಿಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶವದು. ಅಂತಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮತಟ್ಟು ಮಾಡದೆ ನೀರು ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಭೂವಿಯನ್ನು ಸಮತಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನೀರೂ ಬಿಟ್ಟರೂ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿನ ಅರ್ಧ ಭಾಗಕ್ಕೇ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ತೆಗೆದ ಜಮೀನಿಗೆ ಬಂದ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನೀರು ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತು, ನೀರು ನಿಂತ ಭೂಮಿ ಸವಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆಗೆದು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ, ಯಾವ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡದೆ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ನಡೆಸುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಒಟ್ಟು ಜಮೀನಿನ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿರುವ ನೋಟೀಸುಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿವೆ. ಅನೇಕ ರೈತರು ರೈತರು ನೋಟೀಸಿಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪಾರ್ಟ್ ನಿರ್ಣಯಗಳಾದವು. ಆ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೂ ರೈತರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಜಫ್ಫಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ರೈತರಿಗೆಲ್ಲ ಇದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಧಿಸುವಾಗ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಫಲವತ್ತಲ್ಲದ ಭೂಮಿಗೆ ೧.೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ.....

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.— ಬೆಟರ್‌ರೇಟ್ ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಇದೆ, “ಅಫೀಸರ್ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲಿಮಿಟೇಷನ್” ರೈತರು ಕೊಡಬೇಕು! ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಸ್ಯಕಲ್ಪ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಆದರೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಗೆ ಕೇವಲ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಮಾನ್ಯ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದು ಇರಬಹುದು. ಮಾಮೂಲಿ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಗಿಂತ ತಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಮಾಮೂಲನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ನೀರಿನ ತರವನ್ನು ವಿಧಿಸುವಾಗಲೂ ಸಹ ಅಪರಾಧ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗದೆ, ರೈತರನ್ನು ತಾವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು, ರೈತನೇನಾದರೂ ಮಾಮೂಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ರೈತರು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚಳವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅನೇಕ ಸಲ ಶಾಸಕರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಆದರೆ ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಳೆದ ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ರೈತರು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಚಳವಳಿಯನ್ನು

ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚುನಾವಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಂದರು. ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ರೀತಿಯ ಆದೇಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ, ತಡೆ ಆಜ್ಞೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ನಾವೇತಕ್ಕೆ ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಬೇಕು. ತಡೆ ಆಜ್ಞೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಪುನಃ ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮ ಏತಕ್ಕೆ ನಡೆಯಿತು?

ಜಮೀನು ಸವಳಾಗಿದೆ. ಬಿಟ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮತಟ್ಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ರೈತರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಎತ್ತು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಗೊಳಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತಿದ್ದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ದಿಣ್ಣೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿಯದಿದ್ದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ರೈತರ ಇಡೀ ಉತ್ಪನ್ನವೇ ಹೋಯಿತು. ಕೆಲವು ಜನ ರೈತರು ತಾವು ಮಾಡಿದ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನೇ ಮಾರುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಗನಕೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಜನ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಂದ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಸಕರೊಬ್ಬರು ಇದ್ದರು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತಡೆ ಆಜ್ಞೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗದ ಹೊರತು, ಒಂದು ಸಲ ಹಾಕಿದ ಬೆಚ್ಚಿಕೆವೆಂಟ್ ಲೆವಿಯನ್ನು ನಾವು ವಸೂಲಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನೀವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ತಡೆ ಆಜ್ಞೆ ತನ್ನಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೆ ಮತ್ತು ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಉಹಿ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರಮಾನದ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು ರೇಷ್ ಆಫ್ ರೈಟಸ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರಮಾನದ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ ಹಾಗೂ ರೇಷ್ ಆಫ್ ರೈಟಸ್ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡಿರೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕಂಗಾಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೆತನಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಜ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರಿಗೆ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರಮಾನದ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ನಮಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಿಸದೆ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಚಿಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶುರು ವಾಯಿತು. ರೈತರು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಕೊನೆಗೆ, ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಚಳವಳಿ ಮಾಡುವುದೊಂದೇ ದಾರಿ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಂತೆ ಉಪವಾಸ ಏಳಿತರು. ೧೯-೬-೧೯೮೦ನೇ ದಿವಸ, ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮೆದಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹುಚಿ ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿ ಕರೆದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅವರು ಮನವಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಮನವಿ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ೧೭ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿದ್ದವು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ, ಸಮತಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಗೋಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಬೀಜದ ವಿತರಣೆ, ಬಡ್ತಿ ಸೂಚಿ ಬಿಡುವುದು ಸುಲಂಭವಾಗಿ ಸಾಲ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ-ಮುಂತಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿದ್ದವು. ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್

ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು, ಅವರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ವರದಿ ಬಂತು ಅವರು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮೊದಲು ಕುಳಿತು ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ತಮ್ಮ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಯಿಂದ ಸಂಜೆವರೆಗೆ ನಿಂತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು. ಅದೂ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಒಂಟಿ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ, ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಅವರು ಮುಖ ಹಾಕಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ನಾವೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರೋಣವೆಂದರು ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ಜನ ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕಂಡರು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಸಚಿವರ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಹೋಗುವಾಗ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರ ವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಬರದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಾದಮೇಲೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲರು ಸುಮಾರು ೧೨ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಎತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಡೆ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಡಿ, ಯಾರು ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಲಾಭ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕರ ಹಾಕಿ ವಸೂಲಾಡಿ, ಯಾರು ನೀರನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾರು ಅದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಅವರಿಂದ ಕರವನ್ನು ವಸೂಲಾಡಬೇಡಿ, ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ನಾವು ಅವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದ್ದೆವು ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ತಡೆ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರೆ: ವಿನಃ ಕೂಡಲೇ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಭರವಸೆ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಭರವಸೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ: ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಯಾವುದೂ ಪತ್ರಿಕೆಯವರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನಾದರೂ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಯಾವುದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ರಿಕ್ಷಾ ಚಾಲಕರ ಗಲಾಟೆಯಾದರೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಹೋಟೆಲುಗಳ ಬಂದ್ ಆದರೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲು ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ನೀವು ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ನಿವು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿದಿರಿ? ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ? ಸರ್ಕಾರವಂತೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾದ ನೀವೂ ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾನು, ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಆ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದು ನನ್ನ ದುರ್ದೈವವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಕೂಡಲೇ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲರು ಹೋಗಿ

ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮಗೆ ಲಿಖಿತ ಉತ್ತರ ಬರುವವರೆಗೂ ಸತ್ಯ ಗ್ರಹಣವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಪವಾಸ ಕೇಳಿತು. ಚಳವಳಿ ಮಾಡಿ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿಯಾದ ಮೇಲೂ, ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ನಮಗೆ ಮಂಜೂವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಮನೋಭಾವವಾದರೂ ಏನು ? ರೈತರು ನಿಮ್ಮ ವೈರಿಗಳೇ ? ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಚಳವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಣ ವಿರ್ಚೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಿಮ್ಮ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರಿಗೊಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಸೌಜನ್ಯ ನಿಮಗಿರಲಿಲ್ಲವೆ ? ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು ತ್ತೀರಿ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರವೇನು ? ನಾನು ರೈತರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸುಮಿ, ಇದು ರೈತರ ಸರ್ಕಾರವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವವರಾರೂ ರೈತರಲ್ಲ. ರೈತರ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಇವರಿಗೆ ಕುಟಿಲ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಪುನಃ ದೂರವಿಣಿ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿದರು. ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ೨೦ನೆ ತಾರೀಖಿನಂದು ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಂದ್ ಆಜರಿಸಲು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಆ ದಿವಸ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲೂ ಬಂದಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರರಾದ್ಯವಿಗಳೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಎಟಿಹಿಟನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಲ್ಲೇಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿ ಕರೆದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರವಣ್ಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ೨೦ನೆ ತಾರೀಖು ಮುಖಂಡರಾಗಲಿಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲಾ ನಗರಗಳಲ್ಲೂ ಬಂದಿಗೆ ಕರೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರನ್ನು, ಶಾಲಾಕಾಲೇಜಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಂದ್, ನವಲಿಗುಂಡ್, ನರಗುಂಡ್ ಮತ್ತು ಸೌವದತ್ತಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂದ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನವಲಿಗುಂಡ್ ನರಗುಂಡ್ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮೆರವಣಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ರೈತರು ಕೈಮಾಗಿದು ಕೇಳಿದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಅಫೀಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ಬಂದ್ ಮಾಡಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಬಂದ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಾನೂನಿನ ರೀತ್ಯ ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಆ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟರು. ಜನರ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಂದೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಅಫೀಸಿನ ಮುಂದೆ ಈ ಮೆರವಣಿಗೆ ಒರವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಸುಮಾರು ೩೦ ಜನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಆ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ೫೦ ಜನರು ಆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರನ್ನು ಕೈಮಾಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ್ ಆಜರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು, ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಅವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅಪೀಸನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಆ ರೀತಿ ಬಂದ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಮೇಲಿನಿಂದ ಹಕ್ಕುಂ ಬರಬೇಕು. ಬರದಿದ್ದರೆ ಅಪೀಸನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡ ಆ ೫೦ ಜನರು ಅವರನ್ನು ಕೈಮಾಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಅವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಪ್ಪದಿದ್ದಾಗ ಉಪವಾಸ ಕೊಂಡಂತಹವರು ಅಫೀಸಿನ ಮುಂದೆ ಮೆಲಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಫೀಸಿನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಮಲಗಿದರು. ಆದ್ದೇ ಘಟನೆ ಏನಾಯಿತು, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರು ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಮರಳಿದ್ದರೇ ? ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರು ಜನರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮಲಗಿದ್ದ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಅಫೀಸಿನ ಒಳಗೆ ಹೋದರು, ಅದಾದ ನಂತರ ಜನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬಂದರು. ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಆ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಫೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಓಗಿ ಹೋಗಿ, ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರಿಗೆ ನೀವು ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕು, ಹೊರಗಡೆ ಬಂದು ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆ

ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿ, ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಭೆಯನ್ನು ಅವರು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಒಂದು ಗಣಿಮೆಸರಿಗೆ ಅಫೀಸನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರೂ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಈ ರೈತರ ನಾಯಕರು ಒಳಗಡೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರು. ನೀವು ಹೊರಗಡೆ ಬರಬೇಕು. ನಾವು ಏನು ಇವತ್ತು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ನಮ್ಮ ಒಂದು ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ಕೇಳಿದರೂ, ಅವರು “ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಆಗುವುದಿಲ್ಲ” ಅಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ನಾಯಕರು ಸೊಗಗೆ ಬಂದರು, ವಿಷಯ ಅಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ರೈತರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಿತು ಆಗ ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರ ವಿರುದ್ಧ ಜನರು ಜೈಕಾರ ಹಾಕುತ್ತಾ, ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರು ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಜನ ಫೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಇಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಹೇಗೆ ಹೆದರಿಸಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅಫೀಸನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಹಾಗೂ ರೈತರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಒಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಜನಗಳಿಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ರೈತರು ಕಚೇರಿಯ ಒಳಗಡೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಲಾಟೀಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದರು, ಟಯರ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಹಾಕಿದರೂ ಜನ ಜಗ್ಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರು ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕು. ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದ ರೈತರ ಗುಂಪನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಪಿ.ಎಸ್.ಐ. ರವರು ಈ ಜನ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಕಚೇರಿಯ ಒಳಗಡೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮೊದಲಾಯದಾಗಿ ಲಾಟೀಚಾರ್ಜ್ ಮತ್ತು ಟಯರ್ ಗ್ಯಾಸ್‌ನನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ರಿವಾಲ್ವರ್‌ನಿಂದ ಶೂಟ್ ಮಾಡಿದರು.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರು ಅರ್ಡರ್ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲ ಶೂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಯಾರೂ ಅರ್ಡರ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ. ಶೂಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಂತಹ ಜನರಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಕೂಸಿದು ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ, ಅದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ನಾಯಕರು ಶಾಂತಿಯಿಂದಲೇ ವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಆ ಹುಡುಗ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಆ ಜನ ಜಂಗುಳಿ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದರು. ಅವರ ಮುಖಂಡರ ಒಂದು ಹಿಡಿತ ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು. ಯಾರೂರೋ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ದಿಕ್ಕುಪಾಲಾದರು. ಕೆಲವರು ಜನ, ಯಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪಿ.ಎಸ್.ಐ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋದರೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರವೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆತನನ್ನು ಚೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವರನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯಾನುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಆ ಘಟನೆ ಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮನೋಭಾವ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮುಂದೆ ಸವದತ್ತಿ ಮತ್ತು ನವಲಿಂಗುಂದಿನಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರು ರೈತರು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಅಫೀಸನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿದರು. ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಶಾಂತಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅಚಾತುರ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನವಲಿಂಗುಂದಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ ರೈತರು ಸಭೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಭೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ; ಆ ರೈತರು ಬಂದಂತಹ ಆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ, ಟ್ರಕ್ ಒಡದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶ ವ ಡುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ರೈತರು ಸಭೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಂದಂತಹ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರ ಕಛೇರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಸಭೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರು ತಂದಂತಹ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವರು ಯಾರು ? ಇದರ

ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನಾಹುತವಾದರೂ ಆ ರೈತರ ತಂಡದ ನಾಯಕರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಧೈರ್ಯಗೊಂಡ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆ ಕಡೆ ನಾವು ಹೋಗಿ ಬಾರದು ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್, ಗೋಲಿಬಾರ್ ಮಾಡಿದರು ಅಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಸತ್ತ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಜನ ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಹಾಗೂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಅಫೀಸಿನ ಒಳಗಡೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಫರ್ನಿಚರ್‌ನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಗೋಲಿಬಾರ್, ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್, ಫೋಲೀಸಿನವರ ಸಾವು ಇವೆಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಯಾನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಫೋಲೀಸಿನವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು, ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಂತಹ ಜನ ಜಂಗಳಿಯ ಹತೋಟಿ ಕೈಮೀರಿತು. ಈ ಘಟನೆಯಾಯಿತು. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೋರಿಗೆ ಯಾರು ಕಾರಣರೋ, ಅವರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಬಿಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಪ್ಪಿದ್ದರಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೂಡ ಆಗಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳೇ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಚೋದನೆ ಅಥವಾ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗೆ ಕಾರಣರಾದಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗ ಬೇಕು. ಸರಿಯಾದಂತಹ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇವತ್ತು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದಾದ ಘಟನೆಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಹಬ್ಬುವಂತಹ ವಿಸ್ತೃತವಾದವು. ಈ ರೀತಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಇದು ಆದಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಾತು ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಫೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕೊಲೆಯಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೋಚಿಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮನಸ್ಸು ನೋಯುವುದು ಸಹಜ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಇದೂ ಕೂಡ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಭಯಾನಕವಾಗಿದೆ. ಕರ್ಪೂರ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ರೀಳಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅವಶ್ಯ ಇದ್ದಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಕರ್ಪೂರ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಸೆಂಟೆ ಓ ಗಂಟೆಯಿಂದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೬ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಯಾರೂ ತಿರುಗಾಡಬಾರದು. ಆದರೆ ಹಗಲೂ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಇದ್ದರಿಂದ ಆತಂಕ ಇಲ್ಲ. ನವಲಗುಂದ್ ಮತ್ತು ನರಗುಂದ್‌ಗೆ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕ ಗೆಳೆಯರು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದು ಸ್ವಶಾನ ವಾತಾವರಣ, ಸ್ವಶಾನ ನಗರ ಒಂದು ಪಿಳ್ಳೆಯೂ ಕೂಡ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವುಗಳು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದರು ಅವರಿಂದ ನಿಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ ಈ ಘಟನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಕಳೆದ ೩ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಾವು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಜಮೀನಿನ ಕಡೆಯೂ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಬಡವರಾಗಲಿ ರೈತರಾಗಲಿ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದರೆ ಫೋಲೀಸಿನವರಿಂದ ಲಾಠಿ ಬಿಟ್ಟು, ಬಡತನ, ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವುಗಳು ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಬೈಲಿಗೆ ಹೋದಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಫೋಲೀಸಿನವರು ಸ್ಪೇಷನ್‌ಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದವರನ್ನು ಹೋದವರಿಂದ ಕೊಡವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂತಹ ವರನ್ನು ಕಾಲು ಮುರಿದಿದ್ದಾರೆ, ಒಬ್ಬ ಟೈಲರ್ ಆತನ ಹೆಸರು ಮೊಗ್ಗಂದ ಕಾದರ್ ಆತನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೭ ಗಂಟೆಗೆ ಬೈಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ ಮುಖ ಉದ್ದಿಕ್ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೈ ಮುರಿದಿದೆ, ಕಾಲು ಮುರಿದಿದೆ ಅವರು ಹೊಡೆದಿರುವ ಲಾಠಿಯ ಬಡಿತವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ರೀತಿ ಆಮಾನುಷವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಇದನ್ನು ನೋಡಲಾರ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

೧೦-೦೦ ಎ. ಎಂ.

ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆತ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಸಹಾ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ೨-೩ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನವಲಗುಂದ ಹಾಗೂ ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಲಾಠಿ ಪೆಟಿನ ರುಚಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಂತಹ ಸುಮಾರು ೨೫ ರಿಂದ ೩೦ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಕೈ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಏಟುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ದಿನನಿತ್ಯದ ಸದಾರ್ಥಗಳಾದ ಉಪ್ಪು, ಹುಳಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನೀರು ತರಲು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಅಂಜಿಕೊಂಡು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿಿದ್ದಾರೆ. ಏನೋ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರಂತೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಓದಿದ ಜನರು, ನವಲಗುಂದ ಹಾಗೂ ನರಗುಂದದಲ್ಲಿನ ನಾಯಕರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸ ಬಹುದು ಎಂದು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಚಳುವಳಿ ನಾಯಕ ರಾಜಶೇಖರಪ್ಪನವರೂ ಅದೂ ೭೨ ಬರ್ಷ್ ವಯಸ್ಸಿನ ಮುದುಕ, ಅದೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಚೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬಂದ ಇವರು, ಬಹಳ ಸಜ್ಜನರು. ಅವರು ಒಬ್ಬ ಶಾಂತಮೂರ್ತಿಗಳು ಅಂಥವರು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾರೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಹೇಳಿಕೆಯೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರು ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲೂ ಶಾಂತಿ ಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದವರೆಂದು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಹೇಳಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಹೊರಟಾಗ, ನಿಜ ಸಂಗತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಎಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಒದ್ದು ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನವಲಗುಂದದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಅಸೂತಿಯವರನ್ನೂ ಕೂಡ ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಸ್ತೆಗೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಎಕ್ಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರನ್ನೂ ಕೂಡ ಇವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನೋಡಲು ಬರುವಾಗ ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಘಟನೆ ನಡೆದ ದಿನ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಘಟನೆ ಆದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದು ಊರಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಚಯ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ನಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಲಾಠಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಯಾರು ನಾಯಕ ಪ್ರಮುಖರು ಇದ್ದರೋ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಜನರು ಸೇರಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ೭೦೦ ಜನ ಗುಂಪು ಸೇರಿದ್ದರು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಏಕೆ ಗುಂಪುಗೂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನಾವು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಪೋಲೀಸಿನವರು ನಾನು ನಿಮಗೆ ೫ ನಿಮಿಷ ಟೈಮ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಂತರ ನಾಯಕರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಡೆದು ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರ ವಿರೋಧ ಯಾರು ಎದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಇಡೀ ದಿವಸ ಊಟ ಇಲ್ಲದೆ, ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ, ನೇಚರ್ ಕಾಲಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ದಂತೆ ಅವರನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರ ಚೈನಗಳನ್ನು, ವಾಚುಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಥಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನಾವು ಕೆಲವು ಜನರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲಾಗಿ ಅವರೂ ಕೆಲವು ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೆಂದರೆ, “ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಊರಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಸೌಜನ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಯಿತೇ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನಗಳ ಬಂದು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜಶೇಖರಪ್ಪನವರೊಬ್ಬರನ್ನೇ ಮಾರನೇ ದಿನ

ಮಾನ್ಯ ಜೈನ್ ಅವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೂ ಸಹಾ ವಕೀಲನಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ನನಗೆ ಬಹಳ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. It is the duty of the police that every accused should be produced before the Magistrate. The Magistrate must question him and if there is any harassment from the police and if he is convinced then he must send him to judicial custody ಅಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ ಶೇಖರಪ್ಪ ಅವರನ್ನು “ನೀವೇನಾದರೂ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಆಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬೆದರಿಸಿ ಅವರ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ನಾಯಕರುಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಅವಾಚ್ಛ ಪದಗಳಿಂದ ಬೈದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ೪ ಕಡೆ ಲಾಠಿ ಏಟುಗಳು ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಅವರ ವೇದನೆ ನೋಡಿದರೆನೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ರೈತ ನಾಯಕರಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಉಪಕಾರ ಇದು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ತಾವು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಶಾಂತಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಕಡೆ ದೆಗಲಾಗಿದೆ. ಯಾರು ನಿರಪರಾಧಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಅಮಾನುಷವಾಗಿ ಹೊಡೆದರೆ ಶಾಂತಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇಲ್ಲ, ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾಗದ ಜನರು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಲು ಗಾಂಧಿ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದವರು ಇವರು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈ ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ಉಜ್ವಲವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಇವರ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಂಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಇವರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯ ಊರಿನ ಬಳಕ್ಕೆ ಹೋಗದಂತೆ ಒಂದು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ದುರಿಯನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಇವರು ನಿಮ್ಮ ಪೊಲೀಸಿನವ ಗುಂಡಿನ ಏಟಿಗೆ ಲಾಟಿ ಚಾರ್ಜ್‌ಗೆ ಹೆದರುವವರಲ್ಲ. ನೀವು ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದರೆ ಇವರು ಎದೆಗುಂದುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉಗ್ರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕಾನೂನು ಕೈಯಲ್ಲಿಡೆ ಎಂದು ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿದೆ ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ, ತಾಳ್ಮೆ ಇದೆ, ಧೈರ್ಯ ಇದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು, ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಈ ಚಳುವಳಿ ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ತುಂಬಾ ಹಬ್ಬುತ್ತದೆ. ರೈತರೆಲ್ಲಾ ಒಂದುಗೂಡಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬರಬಹುದು ರಾಜ್ಯದ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ನಾವಾಗಲೀ, ನೀವಾಗಲೀ, ಶಾಸನಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕವರಾಗಲೀ, ಯಾರೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಗಕೂಡದು. ಇವತ್ತು ರೈತರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಕಾರಣವೇನು? ಅವರ ಬೇಡಿಕೆ ಏನು? ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಅನ್ಯಾಯದ ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡದಂತೆ ಕೂಡಲೇ ತಡೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಾಂತಿ ವಾತಾವರಣ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಏನು ನಡೆದಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಚಳುವಳಿ ನಡೆದು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಲೂಟಿಗಳಾಗಿವೆ. ಗದಗ್‌ನಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿರಬಹುದು ಜನತಾಪಾರ್ಟಿಯವರು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕರೆಕೊಟ್ಟು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬಂದು ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರ ಅಪ್ಪಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೆಮೊರೆಂಡಮ್ ಕೊಟ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಹಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ವಾಪಸ್ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರಾದ “ಬಣ್ಣದ” ಅವರ ಮನೆ ಲೂಟಿ ಹೊಡೆದು ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಗಡಿಗಳ ಲೂಟಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಗೂಂಡಾಗಳಿಂದ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನೆರೆಗಲೆನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಎಂದರೆ ರೈತರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಲೂಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪುಂಡರು ಗೂಂಡಾಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ರೈತರು ಅವರನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ತರುವಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಲೂಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪುಂಡರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ರೈತರ ಚಳುವಳಿಯ ಘಟನೆ ಏನು ಇದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಂತಿ ಯುತವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪುನಃ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಎಚ್ ರೆಕೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಗೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ರೈತರಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ, ಇಂಥವರ ಮೇಲೆಯೇ ವಿಚಾರಣೆ ಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬಾಗುವಹಂತಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕೂಗಿನ ದುರ್ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಕಿಡಿಗೇಡಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೇ ಹಚ್ಚ ಬೇಕು. ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಿಯಾದ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ರಾಜಶೇಕರಪ್ಪ, ಎಲ್.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ರವರಂಥ ಅನೇಕ ರೈತ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನಿರಪರಾಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಿ ೩೦೨ನೇ ಕಲಮ್ ಕೆಳಗೆ ಆರೋಪಿಗಳೆಂದು ಅವರನ್ನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ರುತ್ನಾರೆ. ಅವರು ಗಾಂಧಿವಾದಿಗಳು, ರೈತರ ನಾಯಕರು. ಇಂಥ ನಾಯಕರು ಇಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಮಹಾಪರಾಧ. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆ ಅಂಥ ಜನರನ್ನು ಆರೋಪಿಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆಂದು ಜನ ಹೇಗೆ ನಂಬಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇರಲಿ. ರೈತರೇ ಇರಲಿ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇರಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂಜಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮುಂದೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಪುರಾವೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಯಾವರೀತಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೂ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲೀಸರ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಸತ್ಯವೇನು ಎನ್ನುವುದು ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿಮಾರಲ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯ ಅನ್ವಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ನಿರಪರಾಧಿ ನಾಯಕರನ್ನು ಏನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂದರೆ ಶಾಂತಿ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೊರಬರದಿದ್ದರೆ ನಗರ ದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಆಗುತ್ತದೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೈ ಮೀರಿದಮೇಲೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ೩-ಳಿ ದಿವಸದೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾಯಕರು ಯಾರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೂ ಈ ಘಟನೆಗೂ ಯಾವವಿಧ ವಾದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಕೊಲೆಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಇಂಥ ನಾಯಕರಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ, ಯಾರಿಗೆ ನೋವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರ ಅಂಕಡಿಗಳು ಲೂಟಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ. ಮೂಲತಃ ತಮಗೆ ಎಚ್ಚರ ಕೊಡಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ವೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂಜು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇನು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಇದೇ ನೆಪದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗಾದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾದ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ರೈತರು ಮಾಡಿದಂಥ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೆಸರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಚಳುವಳಿಯಿಂದ ನಮ್ಮದೆ ತಪ್ಪು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿರಪರಾಧಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ನಮ್ಮ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಳಂಕ ತರುವಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳು

ಶ್ರೀದ್ವಾರ: ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಯಾವುದರಮೇಲೋ, ಯಾರಮೇಲೋ ಪುರಾವೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥವರು ಎಂದು ಇಲ್ಲ, ಕಡೆಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋಂದರೆ ತಪ್ಪುಮಾಡದಿದ್ದ ಪರನ್ನು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ಇವರು ಕೂಡ ಇನ್‌ವಾಲ್ಡ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ತಕ್ಕಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಏನು ಇವೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಚಳುವಳಿಯ ಮೂಲಭೂತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೂ ನಡೆದುಕೊಂಡುಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಉಗ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಚಳುವಳಿ ಹೊಡೆತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ ಪೋರ್ಸ್ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾದ ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಗೆ ತಾವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಗಂಡಸಿ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಭೆಯೊಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿ ನಾಸ್ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೋಗುವಾಗ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಬನ್ನಿ ಎಂದೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅದು ಅವರ ಸೌಜನ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಜನರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಾರೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ವಿವರಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಎರಡೂ ಸದನಗಳ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಕಳಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಬಂದು ಸಮಿತಿ ಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ವಿವಿಧ ಗುಂಪುಗಳ ನಾಮಕರಣಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಅದರ ವಿವರಗಳು ಏನು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನೂ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ, ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಐ. ಜಿ. ಪಿ. ಯವರನ್ನೂ ಕಂಡು ನಾವು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಕೃತ್ಯಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಾವು ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಕಾಣಬಾರದೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದೇಶದ ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಈ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಚಳುವಳಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವುದು ಬಹಳ ಅಪರೂಪ. ಈ ರೈತರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಒಂದು ಅಸಾಧ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಚೈನಾ ದೇಶದ ಮಾವೋ ತೈತ್‌ಯಂಗ್ ಮಾಡಿ ತೋರಿದೆ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲೇ ನೂರಕ್ಕೆ ಎಂಭತ್ತರಷ್ಟು ಜನ ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರೂ ತಿರುಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಾಸಕ್ತರಾಗಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಈಗ ಆ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರದ

† Indicates that remarks or Speeches have not been revised by the member concerned.

ವಿರುದ್ಧ ತಿರುಗಿ ಬೀಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾವು ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಕಾಣದೆ ಯಾರೋ ಕೆಲವು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈ ಚಳುವಳಿಯ ನಂತರ ಇಡೀ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಲಿಬಾರ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಭೆಗಳು, ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಚ್ಚೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೀರೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಜನರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಪಾಟಿಗಳು ಯಂದಿದ್ದವನ್ನು ಸಾರಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ನವಲಗುಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಜನರು ಧಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಮೈ ಮೇಲಿನ ಗಾಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ದೇಹದ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏನು ಖಾಯಿಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂಥ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಧಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಏನು ಮಾಡೋಣ, ನಮಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಮೈಗೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ಉಂಟು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ರೈತರ ದುಡ್ಡನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದರೆ ನಮಗಿಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದೆ ರಿಂದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಧಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀವು ಉಂಟುಮಾಡಿದರಕ್ಕೆ ಕ್ಷೋಭೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಈ ರೈತ ಜನಾಂಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಪುಂಡರು, ಪೋಕರಿಗಳು ಧಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನೀವು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು. ರೈತರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರು, ಕೆಟ್ಟವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಧಾಳಿಯ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾವು ಇದನ್ನೇ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮ, ಎಲ್ಲರ ಕೈಮೀರದಷ್ಟು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಲೇ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯೇ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಯಂವಶಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತೋ ಅದೇರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ರೈತ ಸಮುದಾಯ ಮುಂದಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಮಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಗೋಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸೀಕೆರೆ ಹತ್ತಿರ ಈ ಜನತೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಜನರ ಗೋಳನ್ನು ಕಂಡು ಆಗಿನ ಸುಯ್ಯಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು ತಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರಗೆ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಇನ್ನು ಒಂದು ಯಾವುದೇ ತೆಗೆಯನ್ನೂ ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲಾಡಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈಗ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹೊರಟಿದೆ ಯಂತೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಪಾಟಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ, ಉತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೋ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗೊಟ್ಟೋ ಒಲವಂತವಾಗಿ ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು. ರೈತರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಿರುಕುಳಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್‌ಕಾಟಾಕ್ಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಆರ್. ಆರ್. ಇಂಡಕ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪಹಣಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಒಡ ಜನರು ಇನ್ನು ಯಾರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಬಿ. ಡಿ. ಒ. ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಇವರುಗಳ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಲಂಚಗುಳಿತನ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಇಂಥ ಕಾಯಿಲೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬಡ ಜನರು ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಾಯಿ ಇಲ್ಲ, ಮೂಕ ವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ

ನರಗುಂದದ ಸಂತ್ಯಮಂತ್ರ ಇರತಕ್ಕ ರೈತ ಜನಾಂಗ ವೊಟ್ಟು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ನೆಲವೇ ಅಂಥಾದ್ದು. ಆ ಜನರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. 'ನರಗುಂದದ ಬಂಡಾಯ' ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ೧೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಡಾಯವನ್ನು ಹೂಡಿದ ಜನ ಅವರು. ಅವರ ದಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ರಕ್ತ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ ಯುತವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಈ ಜನ ತಮ್ಮ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ದೇ ಹೆಚ್ಚು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಳೆದ ೩೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇವರು ಬಹಳ ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ಚುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಐರಿಣಾಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಾಗಲಿ. ಅಧಿಕಾರಪಾಟಗಳ ಮೇಲಾಗಲಿ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೋಣನ ಮುಂದೆ ಕಿನ್ನರಿ ಬಾರಿಸಿದಂತೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಲಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ರೈತರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನೀವೇನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನವರೆಗೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಪಮಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು, ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕರನ್ನೂ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ ಶಾಸಕರು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಟಿಲಿಗಾಂ ಕಳುಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕುಂದಾಕೂರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಜನರು ಹಿಡಿದದ್ದು ಒಂದೇ ಪಟ್ಟು, ನೀವು ಟಿಲಿಗಾಂ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಉತ್ತರ ಬರಬೇಕೆಂಬುದು.

೧೧-೩೦ ಎ. ಎಂ.

ಸರ್ಕಾರ ಅದೇ ದಿವಸ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ, ಈ ದುರಂತ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಆ ರೀತಿ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಈ ದುರಂತ ಸಂಭವಿಸಿದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಎದ್ದಿಯಲ್ಲ. ಸ್ಥಳದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಜಾಣ್ಮೆ ಇರಬೇಕು, ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಮನೋಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರನ್ನು ನೋಡಬಾರದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರೇ ಒಂದು ವರ್ಗ ನಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಒಂದು ವರ್ಗ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ನರಗುಂದ ಎಕ್ಸಿಕೂಟೀವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ರೈತರು ತಾವು ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಆ ಜನರ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುವುದು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾರ್ಗ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಸರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಸಂಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ೮ ೧೦ ಸಾವಿರ ಜನರ ಮುಂದೆ ಇವರು ಕಾನೂನನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಚೇರಿ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಬದಲು ಒಂದೆಡೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮುಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಖಂಡರು ಬಂದು ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಮುಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ, ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಆ ಮಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ರೋಚಿಗಳೆದೆ ಜನ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಆಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಬಿಟ್ಟು ಕಚೇರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಏನು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ? ಇವರು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಏನು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮೇಗಿದ್ದರು, ಅವರ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬೂಡ್ಡುಕಾಲುಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಯಾರು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತಾರೆ ? ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಅದವರೂ ಇಷ್ಟು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು ? ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ,

ಅಹಂಭಾವ ಇದ್ದರೆ ಯಾರು ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ದುರಂತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ೮-೧೦ ಸಾವಿರ ಜನ ಸೇರಿದ ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಚಳುವಳಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಅದು ನಿಂತು ಬಿಡುತ್ತದೆಂದು ಭಾವನ ಮಾಡಬಾರದು. ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದಾರೆ ಎನ್ನುವ ತತ್ವ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನನ್ನು ಅಷ್ಟು ಜನರ ಎದುರಿಗೆ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನು ಜನರ ಆಕ್ರೋಶ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಆ ಗುಂಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ತತ್ವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಏನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ದು ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದರೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಏನು ಆಗಿದೆ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪೋಲೀಸರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದಾರಿ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಮೂಲತಃ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕು, ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕರೆಸುತ್ತಾರೆ ? ಅದನ್ನು ಜಿಟ್ಟು ಹುಬ್ಬಿಗೆ ಹಾಕಿ ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಇದು ಚಳುವಳಿ ಇದೆ. ಇದು ಮೂಲಪ್ರಭಾ ಆಚ್ಛು ಕಟ್ಟಿದಾರರಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ರೈತರು ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಾಬಿನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖಂಡತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವವರು ಈ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಸಂಸದಾಪಟವ್ವ ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಆ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಕರೆಸಿ : ಇಲ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಇದು ಖ್ಯಾತವಾದ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಧಾನ ಇದನ್ನು ತಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮೂಲಪ್ರಭಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಏನು ಒಂದು ದುರ್ದೈವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಸಂಘಟಿತ ಜನರಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಸಂಘಟಿತ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೌಕರರು ಒಂದು ದಿವಸ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಎಂದರೆ ಕೂಡಲೇ ಮುಖ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿ ಅವರು ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದರೆ ೮ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಕೂಲಿಕಾರರು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕೂಲಿಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಈ ಅಸಂಘಟಿತರನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ? ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೯೦ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ನಾವು ರೈತ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ರೈತ ನಮಗೆ ಕರೆ ಬೇಕು ಕಟ್ಟಿಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಗಮನಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತೀಕಾರಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನಗಳನ್ನು ಹಿಂಸೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇಲ್ಲ. ರೈತರನ್ನು ಹೊಡೆದಂತಹ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಕರ್ಪೂಸ್ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ದಿನನಿತ್ಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಡವರು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಸ್ಥರನ್ನು

ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ; ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹವರನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಲಿಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಈಗ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹರಿಸಬೇಕು. ಕರ್ಪೂಸ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜನಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಂಸೆ ಮಾಡುವುದು ಸಹ ನಡೆದಿದೆ. ಇದು ಪ್ರತಿಕಾರ ಭಾವನೆ, ಪ್ರತಿಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭುಗಿಲಾ ಎದ್ದಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಗದಗ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಜನ ಗುಂಡೇಟಿನಿಂದ ಗಾಯಾಳುಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಫಿಲಂ ಇಲ್ಲ ಅಂತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಕ್ಸ್‌ರೇಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೂಚನೆಯಿಲ್ಲ ಅಂತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಾಯಾಳುಗಳು ಊಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಗಂಗಳ, ಚೆಂಬು ಅಡವಿಟ್ಟು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ತೆಗೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಗಾಯಾಳು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹಣವೆಲ್ಲ ನನ್ನಿಗೆ ಮಾಗಿದುಹೋಯಿತು ; ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಔಷಧಿಗೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಲಜ್ಜಾಸ್ಪದ ವಿಷಯ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ ಸತ್ತವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಗಾಯಾಳುಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಪವಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬಾರದೇ ? ಆ ರೀತಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಖರ್ಚುಗಳಿಗೆ ಗಾದರೂ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ ? ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಅಂತಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೀರಿಯಸ್ಸಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಲೋಕಸಭೆ ಸ್ವೀಕರಣಗೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಮಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದೂಕ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಂದೂಕು ಕೊನೆಯ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಬೇಕು. ಅದು ಮೊದಲನೆಯ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿರಬಾರದು. ಮತ್ತೆತ್ತಿದರೆ ಬಂದೂಕ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮುತ್ತಿನಪೆಂಡಿಮಠ.—ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಫಿಲಂ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಶಾಂತಿಶೀತೊಂದರೆಗಳೇನು ? ಔಷಧಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅದು ಮುನಿಸಿ ಪಲೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ? ಅದನ್ನು ಜನರಲೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನರ ಬೇಡಿಕೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ನಾವು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಮಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ಗಾಯಾಳುಗಳು ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಿ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನೂರಾರು ಜನಗಳಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ೫೦೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಟ್ಟದ ಔದಾಸೀನ್ಯ ಮತ್ತು ಗಾಯಾಳುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಸರಿಯೇ ? ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮನೋಸ್ಕೈಯರ್ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ಉಂಟುಮಾಡಬಾರದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರಲ್ಲಿ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಸ್ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಜನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಕಾರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ದಬ್ಬಾಳಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರಲ್ಲಿ ಮನೋಸ್ಕೈಯರ್ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ? ಈ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಅಂತಾ. ಆದರೆ ಇಡೀ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ “ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ” ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಮಾತು ಹೆಡ್ ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ “ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ” ಅಂತಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಆದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಬಹಳ ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರೋಸಿ ನೋಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಾಧಾನದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಆಗತಕ್ಕ. ಇದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಕಿರುಕುಳ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಮುಖಾಂತರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಅಂತ ನಾವು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದು ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾ ತನಿಖೆ ಅಂತ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ನಿಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ? ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಏನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೇ ಏನಹ ಇದು ಪೋಲೀಸರಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ತನಿಖೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ನ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥಾ ಅಂಶ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾವಂತಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಮಾಡುವುದು, ಬಿಡುವುದು ಅಂತಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನೂ ಕರೆದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಈಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾ ಮಲಪ್ರಭಾ ಭಾಗದ ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರ ಭಾವನೆಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆರೀತಿ ಮಾಡಿ. ಇವೆರಡು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೂಡ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ತುಂಬಾ ರೈತರು ಕಳವಳಗೊಂಡು ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತಕ್ಕಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು. ಅಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನ್ನೂ ಮೀರಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಡಿ; ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI D. DEVARAJ URS (Hunsur).—Mr. Speaker Sir, first of all I request the House through you and crave their indulgence so as to permit me to speak in English. Normally, I would not like to speak in English but I would like to speak in Kannada. But today this moment is a very historical moment in this House because the Hon. Speaker of Lok Sabha, our distinguished personage, has condescended to come to this House and observe the proceedings of this House. We are all very much happy that he is present here today. So, Sir, perhaps it will be possible for him to follow what goes on in this House or what I am going to speak, if I speak in English.

Sir, a few days back in this House, this very question was discussed. The Hon. Chief Minister had made certain gestures and statements on that day. He was good enough to invite the Members from the Opposition side to accompany him when he was to visit the scene of occurrences of this very very undesirable incidents like the killing of not only some of the public but also the Officers of the Police Department. It is a good thing he went there and I may submit here it is also a good thing that hon. Members from the Opposition side went severately because the House has the advantage of knowing both sides of the case. The Hon. Chief Minister had gone to the place and visited and also collected information and tried to know how things have happened. The hon. Members from the Opposition side have also gone there—nine of them. They have also gone to the places that is, Navalagunda and Naragund area as well as some of the villages including Gadag town. They have met many people from the villages; they have met many many persons who have been in one way or the other affected during this melee. They have also seen many people including women being mercilessly beaten and have seen people who have received bullet wounds. They have been able to verify all these things and bring information. Now we are today in a position to know all aspects of this question. First of all, I would like to recall to the memory of this House, when last time I made a brief speech on this subject, I had stated that so far as this Naragund Navalagund area disturbances were concerned, I had mentioned three things. In my opinion, I had said the culprits who are responsible for the farmers' agitation are mainly the Revenue Department and the Public Works Department and incidentally the Government's indifference and negligence. I say indifference and negligence because the farmers' agitation has started not yesterday or 8 days back or 15 days back. According to the information that is already before us, it is more than two months back that the agitation started and since then, as hon. Member Bommai was describing, the farmers of the area who had been adversely affected by the Public Works Department as well as the Revenue Department who had not followed the Government instructions and who had simply slept over the matter or thrown the representations into the waste-paper baskets, and gone on in their own way in harassing the people and threatening the people. They were conducting Satyagraha and as Mr. Bommai said, they have even stood on one leg and fasted and they did all these things. At one stage, we have been told by the Chief Minister that he had gone there and visited the places but our friends who had been there, have gathered information from the public—the people affected—that the Hon. Chief Minister when went there, perhaps either he had no

time—I do not know what other things intervened and I do not go so far as to say that he purposely neglected them and came away from the scene. If only he had patience to stay on for a while, talk to the people, find out their problems and if he had the promised that all the problems would be immediately attended to, perhaps this incident could have been averted. Sir, anyway that did not happen. In spite of his visit the Satyagraha did not stop and the people continued their agitation and it is going on. Now, to strengthen the statement I made last time and which I am making now, the Revenue Department, as I said, is responsible. Now the House has heard Sri Bomma and other friends stating how on that particular fatal day, on which this incident of firing took place, the behaviour and arrogance of the Tahsildar of the area was and how he has been responsible to trigger off the incident.

12-00 Noon

Sir, as narrated, the people have gone from place to place. They have gone from office to office and the Executive Engineer's Office and some other Post Office. The other officers have complied with the request when they said 'We are going to call for a bundh. You also please close your office for a few hours'. Most of them have complied with the request, but the Tahsildar did not comply. He did go to the extent of saying "I do not care. I do not close my office". May be, he is legally right. This is where sometime our officers, with no brains, put everybody into difficulty, put the Government into difficulty and put the public into difficulty. Would heavens have fallen had the Tahsildar agreed for the request made by the leaders of the farmers or the satyagrahis when they requested him "You please close your office"? They have almost begged him under the knees. But, his arrogance was such, his defiance was such. Legally he may be right. He thought he was doing the duty as a Tahsildar. Are we going to punish all those officers who complied with the request and closed the offices? Are we going to reward this Tahsildar simply because he did not close the office? There he may be right in doing it. The law may be one thing. rule may be one thing; as if the entire world affairs as well as the human affairs are to be conducted merely by rules and regulations? Some people have that type of attitude. Whatever one may say, whatever number of rules and regulations one might make, there are things which may not come under the purview of rules and regulations. But, there are cases where a man's discretion is very very necessary and important. Perhaps, he was a pigheaded man. I should say, if only he had closed the office, perhaps, the whole incident would have been completely averted.

The Tahsildar looked to be a very big loyal and faithful servant of the Government. But, if the very person was really such an honest and loyal officer, I would like to know, why he gave room for these people for more than two months to carry on this agitation? Could he not have averted the situation? In my opinion, he could have. I will give you reason why he could have done, not only he, but some of the officers of the P.W.D. Department also. One has to understand the whole incident by going into the events that have taken place prior to this incident. As far back as 1978 i.e., on 6-5-1978 there is a circular instruction that penal water rate levied on the areas coming under the command areas of minor irrigation work should be recovered only when water was actually made available from minor irrigation tanks or it was utilised whether or without permission as the case may be. This is one circular. Again, there is another instruction reiterated in circular No. R D. 5 E.W.R. 79 dated 8-2-1979 wherein it was again stated that water rates and penal water rates need not be collected from the agriculturists holding land to which water was not actually made available for reasons beyond control of the agriculturists even though the pattern of irrigation might have been classified such lands as irrigable. This is also very important. Again, according to these two Government instructions viz., one on 6-5-1978 and the other on 8-2-1979, it is clear that the amount due to the Government from the well-to-do sections of the people should be recovered by resorting to coercive process, but in the case of poorer sections of the people circumspection should be used. We thought that Karnataka Irrigation and Betterment Levy is being amended. That is a separate matter. I will come to it later on. But, pending such amendment, the Deputy Commissioner was requested to go slow in the matter collection of water rates levied in respect of lands coming under the minor irrigation tanks in Malnad area. There was a special case about it. There were representations both inside the House as well as outside the House so far as Malnad was concerned. Even though tanks have been breached during, perhaps, Shivappa's time, even now we are collecting water rate. Though sometimes when the tanks were breached, lands under the group were brought under the tank aekkat, this thing is happening. It is not a new thing. It is there for a long number of years. I know instances where lands have been taken away by the Government for digging canals and field canals and so many other things. But, even now there is no acquisition. Roads have been constructed from village to village, but acquisition has not taken place. Let alone the payment of compensation, records are also not built. These are situations in many places, not merely in Naragund, Navalund and in

Malnad areas. In my own constituency, for instance in my own land I have lost more than one acre. But, even now they have not prepared the acquisition records but, land revenue is being recovered. Sir, in 1978 further the Karnataka Irrigation Rules of 1965 have also been amended under the notification No. PWD 80 LBW 79 dated 1-1-1980 i.e., 1st January of this year. Rule 4 was amended providing for a system of levy of water rate in respect of each group, every group every year by the Irrigation Department only after joint inspection. This is very important. It is only after the joint inspection by the officers of the Revenue Department and the Irrigation Department and preparation of the statement and publication of the same in the village concerned such inspections are to be conducted in the presence of the land holders. This is very important. The inspection should be jointly done by an officer viz., the Tahsildar of the area and the Assistant Commissioner or any officer he names. Both of them should go and survey each survey number and after that the survey should take place, not as if they are unconcerned with the person i.e., the land holder, but it should be done in the presence of the person concerned whose land they are inspecting. The survey should be conducted in the presence of the land holder whether water has been reaching his land or not, whether the water rate should be levied or not. These are the clear instructions. Now, what has happened Sir? I think the Hon'ble Chief Minister, the other day, was referring to this notification of 1st January, 1980.

Sir, there was one doubt caused whether this notification has been properly intimated to the concerned departments at the lower level, that is, the district as well as taluka. I am afraid and I think the Hon'ble Chief Minister might not have been properly informed about the notification. I do not know whether the Chief Minister purposely suppressed it—instead I could say he has not been properly informed. Because when once there is a gazette notification who is that Officer whether he is a Deputy Commissioner or an Assistant Commissioner or the Tahasildar could say that I have no knowledge of this notification. The first action of the Government is to suspend that man, whoever he may be and whatever his status or the designation. How dare he could say that he has no knowledge of this notification which appeared in the gazette published by the Government of Karnataka? Now, some people of this area have said that they had no knowledge of this notification. How can those officers say that they have no knowledge of this notification? I would suggest to the Hon'ble Chief Minister to take action against that Officers who had no knowledge of this notification. How could he say that he had no knowledge of this notification? Does he expect that

Officers should be called every day to the Secretariat for giving instructions about the gazette notifications issued by the Government from time to time? Now the question is whether they have followed this notification that was issued on 1st January 1980. The question before us is if only they had followed what has been mentioned in this notification, namely, that the Tah sildar as well as the Assistant Commissioner or an Officer named by the Assistant Commissioner should have conducted a joint inspection along with the farmer concerned with a particular survey number perhaps this agitation would not have been there at all. If anybody had still any grievances that could be settled according to the amended rule. These troubles could have been avoided if they had properly adhered to the amended rule 4 of the Karnataka Betterment of Levy and Water Rate Act. This could have been attended to by the higher Officers. I don't say that Revenue Minister or the Chief Minister should go everywhere, every field and inspect every survey number or the Deputy Commissioners should do it. No, they are not expected to that work. It is the local officers namely the Tahasildars as well as the Assistant Commissioners and the concerned Assistant Executive Engineers of the Public Works Department that should jointly inspect the survey number and fix the water rate, I will read the amended rule. It says :

“In respect of each crop or of a revenue year as the case may be, an Officer of the Revenue Department nominated by the Tahasildar and an Officer of the Irrigation Department nominated by the Assistant Executive Engineers shall jointly inspect and prepare a statement of each survey number in which water was supplied or made available and used for irrigation and crops raised therein.” Here would like to lay emphasis for the word ‘shall’

Now, after the joint inspection they should publish a notification. After this in case is any farmer is still aggrieved he has to file an appeal before the Assistant Commissioner within 30 days. This procedure comes only after the joint inspection in the presence of the farmer. Sir, that was the instruction contained in the notification, issued on 1-1-1980 and I resigned my post as Chief Minister on 7-1-1980. I had been to Naragund and Navalgund in the month of December...of course I did visited those places as a Chief Minister during the Lok Sabha elections. I have had sufficient experience during election campaigns. If Chief Minister or a Minister were to go on election campaign he cannot sanction a big school or a big project during his campaign. But when there is a problem relating to farmers we have to do something. In fact when I visited Naragund and Navalgund there were nearly

2,000 people collected and they wanted to meet me. At that time I think the hon. Members Sri Shankar Gowda Patil and Sri B.R. Patil were present I cannot say definitely whether both of them were present or any one of them was present. On that day I spent more than an hour with the farmers. I called the concerned Superintending Engineer and other Officers and gave them clear instructions in respect of collecting water rate and all that. Apart from this there was some complaint about the betterment levy also. Let us clearly understand the picture. Now, the point is unfortunately in these regions water is not being given to all the farmers against whom this levy entry is made. The entries are made just taking a man from the Public Works Department. What has happened here is there is already a report to the revenue department to the effect that under this project or under this sub-canal so many acres are under irrigation. So taking that figures and facts on the paper they have gone on saying 'X' has to pay so much of water rate and 'Y' has to pay so much of water rate. That is the most important aspect which the department should have looked into. When I went there they showed me the amount the department has collected and also the representation they have prepared so far as betterment levy and also the water rate. They said there is lot of discrimination between person to person so far as fixing the betterment levy. Another point they put forth was the rate of betterment levy was too high. Sir, on that day it may be of interest to the House and to the Government to know what I said so far as these two aspects. As far as betterment levy was concerned I told them it may not be possible to concede their demand, and further asked them in a humorous way, all right, if this betterment levy is too high are you prepared to sell the land to the Government. I told them if they are prepared I am ready to buy those lands and distribute the same to the poor people who are willing to pay betterment levy. They had no answer. Then they said there is discrimination in fixing the betterment levy and requested me to consider that aspect. Then I said if that is so I am prepared to look into whether there was injustice done in fixing the betterment levy.

What has actually happened? There are villages and villages where the transactions of land have not taken place for several years, what is called the legal transaction. Therefore, some 15 or 20 years ago after a transaction has taken place in the Sub-Registrar's account where the value of the land is fixed. Example, if 'A', sells lands to 'B' at Rs. 500 or 600 per acre, that was twenty years back. But there are villages and villages where recent transactions have taken place, the value will vary definitely. If the value 15 years back was Rs. 500 now it will be Rs. 2000. In one village Rs. 2000

is taken into account for the purpose of levying betterment levy and in another village, 20 years' account is taken because subsequent accounts are not available. This is what is called makki-ka-makki business. This is one aspect. The other aspect is that in the same village there are two survey numbers. If there are two survey numbers side by side with the land not being different in composition or texture of the soil and for one survey number the levy is fixed at Rs. 500 which is the minimum because the pockets are lined. In the immediate neighbour for another man's land the betterment levy is fixed at Rs. 1000 or Rs. 1500. Naturally people get thoroughly upset by this. I would request whoever is in-charge of Public Works Department, to allow Sri. Bommai or any other concerned people to go and inspect some areas and see whether actually field channels are dug or not. There are representations from people that there are no field channels and yet bills are prepared and money is taken. I need not tell you who are the parties for these distribution. The benami contractor is always there. I do not know whether Sri. Bommai mentioned that point or not, the team which went there, told me that in Tahsildar's office where this incident took place, the class-III employees and other gumasthas have their own people as contractors. With this background you must understand and appreciate what has taken place at Navalgund and Nargund. The whole office is acting as one person to please the people. That is why people have gone to this extent. In this background you will now appreciate one argument put forth by the Government. I do appreciate and understand the position of the Government. I am also not saying that this happened only six or eight months ago. It was there even when I was there. But the difference is this. When I was there I did go and look into it. But when you are there, it is for you to say whether you actually had the time or patience or perseverance to look into this matter. That is all the difference. That is why it is partly due to your indifference and negligence. I would not have mentioned these words had the Government acted in time when this Satyagraha or whatever you may call it has been going on for more than two months and nobody has taken care of it. That is where particularly the responsibility of the Government comes. Even keeping quiet is negligence. The other day I was rather surprised to hear that only eight days back when Sri. Bommai and Sri. B.R. Patil brought in a calling attention the matter regarding betterment levy, the Hon'ble Revenue Minister said, "we are still collecting betterment levy and water tax and we cannot stop it and cannot give a stay". That is the reply he has given. At least by then the Revenue Minister should have understood the things. He merely stated, as usual that it

cannot be done. I agree that it cannot be done. But under what circumstances? I have never pleaded that every thing should be given up. I only said that notification was issued only after hearing the representations of these people on January 1st. The Government should have taken care to see whether this notification has been strictly adhered to by the officers or not. That is where your role comes in. I tell you it is criminal if anybody says that he was not aware of this notification, particularly when it is gazetted.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆದ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರೀತಿ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ನಿರ್ದೇಶನವೇ ಬರದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—That is why it was criminal. Apart from this, I would appeal to the Government to take the officers who have pleaded their ignorance about this notification whether it is in Navalgund, Nargund, Malaprabha or Ghataprabha or some other area. Is this is the way that he can easily escape? That is why I said it is just like a CHANDIKATHE. This administration of the Government is like husband and wife. If the wife becomes chandi then it is “anahutha” for the country. In this family we must know how to handle and when to handle, when to punish and whom to punish. Wrong people should not be punished. People who are in the wrong should be punished whoever he may be. Unless we adhere to these dictums it is very difficult to run the Government. One should strictly follow the age-old principles viz. Dhushtha Shikshana and Shishta Paripalana. Unless we follow this we cannot run the administration.

SRI G.B. SHANKARA RAO (Minister for Education).—It is “Dhushta Mardhana and Shishta Paripalana.”

SRI D. DEVARAJ URS.—Mardhana means finishing. He is from Dharwar and that is why he wants to finish. People who are in the right and who are aggrieved must be protected. If this principle is strictly followed by the Government that is the surest way for success of the Government; that is the surest way to sustain oneself and that is the surest way to earn goodwill and credibility of the people. I am afraid you don't do it. You will lose both credibility and the fair name. That is where the role of the Government and the Ministers including Chief Minister come in.

12-30 P.M.

Because Dharma and rules have not been adhered to, you find so much of violent activities throughout the country today. People who have to be respected and honoured are not being respected and honoured. Because a person happens to be a relative, a kinsman,

or a favourite, he is brought up. Somebody, who is deserving, is brought down. Somebody who is not deserving is being given some position. All these things will have a cumulative effect, not in the 'yuga', but in the present and immediate future. That is why, I am putting all these things before you. Perhaps, you won't mind my putting all these things before you. Whoever is in power please understand one thing, namely that I have never aspired for power. Your party has come to power; very good. We are not enemies coming from some where else. We all belong to Karnataka only. So, both of us have to work in one capacity or the other. He has the fortune of becoming the Chief Minister; very good. We have been in the Opposition and we have a role to play and you have also got to play your role. So, for the effective functioning of Parliamentary system of democracy both of us have to play our roles in different capacities. I am not saying that because you have come here, things have gone wrong.

SRI J.H. PATEL.—Sir, husbands have been changing but the 'chandi' remains the same.

SRI D. DEVARAJ URS.—Now, the 'chandi' knows how to adjust herself to her husband. Sir, this is the background. I request the Government to view the whole question in this background, and not take it as an isolated question and start pleading, no, no. The question is what type of enquiry should be made and whether this enquiry is going to affect the morale of a particular Department? Sir, I have handled almost all the Departments, all these 7 years and more, when I was the Chief Minister. This is the natural attitude of the police Department, whenever such incidents take place. If you ask them, they say 'no, no, it is not to be done'. But it is for the Chief Minister, who is also the Home Minister, to examine the whole question along with his colleagues. Let him hear the departmental heads it is his prerogative to take advice, but having taken the advice, he has to look to the present situation. Otherwise, we could have given the entire Administrative system into their hands. Then, why should we be here as elected representatives of the people? Elected representatives of the people have got a special duty to perform. It is you and I who have to represent the people. It is you and I who have to stand before them. We receive kicks or bouquestes or brickbats depending on our conduct. Therefore, it is our business and ultimately it is we who have to take the decision. Today this is the situation which has been there for so many months and such things have happened due to the Tahsildar's behaviour. Firing has taken place. Police Officers and members of the public have died. Many people have received bullet injuries. I was told so

by Sri C.M. Arumugham who had gone to the riot torn places along with the Chief Minister. He felt pity and surprise when he visited the K.C. Hospital, Hubli, because he should not find a single civilian coming there to take treatment as an in-patient. Some of them have come and got treatment and were discharged as out patients. He was really surprised how, if there were bullet injuries, they did not come to the hospital. I will tell you why they have not come. It is very clear from the reports of those friends who had been there. There are two reasons. For it, Firstly, the moment they come to the hospital to say that they have to be treated for the injuries, they will be marked and they will be noted as victims who were responsible for such incidents. This is one fear. Secondly, it is not as if this hospital is located very close to the scene of the incident. The scene of the incident is Navalgund and the round about areas. Now, nobody is prepared to come out of their houses because of the fear created. Every village is a panic stricken village. When there is a curfew order in all these places, how do you expect them to come there? Therefore these are the reasons. You have also heard that some of the villagers were not able to attend to their calls of nature because of the curfew. The moment they come out, they will be beaten. They are damn nervous even to come out of their houses. Under these circumstances, you will appreciate that they were not able to go to the hospital for treatment. Therefore, merely because there were no people in the K.C. Hospital at Hubli it does not mean that the people who were wounded did not come there to get treatment as in patients and we cannot thereby conclude that there were no such incidents. The incident which took place in Gadag is different and I leave it to my other friends to deal with it, because I have not gone there. Under these circumstances, our friends have been saying that there should be a judicial enquiry, I am also one of those who said the other day that there should be a judicial enquiry. Even now, I wish to reiterate the stand I took the other day. I have specific reasons for stating that there should be a judicial enquiry. The other day, the Chief Minister was pleased to say that not in all cases judicial enquiries have taken place even in the past and he said that he would stand corrected if he was wrong. On the very day itself, I wrote a letter to the Chief Minister requesting him to furnish all the cases pertaining to the last 15 years including the period when I was the Chief Minister, wherein judicial enquiries were ordered or where it was not ordered, the reasons for not ordering the same. Anyway, I have not yet received any reply to my letter. Even then, it doesn't matter. I take it that the Chief Minister would reply to it. I might have forgotten what has

happened in the past. Now, the Chief Minister is in a position to refer to all those incidents. I take it for granted that what he says may be correct. In all these cases there might not be judicial enquiries; all right. That doesn't mean that we should not hold a judicial enquiry in this case also. That is not the way to argue or rebut. My suggestion is that there should be a judicial enquiry. Judicial enquiry is necessary for which I will give specific reasons.

SRI D. DEVARAJ URS.—Two officers have died. According to the latest report, one officer's life is still critical. I think I am correct there. My hon. friends are saying three have died. This is the position. It is really serious that police officers should have been the victims and should have died. It is very pitiable. I do sympathize with those people who have given up their lives in discharging their duties. In case you agree and nominate somebody, some judge, to look into the matter and if there is report to the effect that it was not the police Officers' mistake, definitely it is going to bring credit to the police department. Why should there be this fear that the Police department is going to be demoralised merely because it is going to face the judicial enquiry. I agree and concede that in all cases there need not be judicial enquiry. This is the case where you have to look into more than one aspect. The first aspect is who are the persons responsible? Police people are not responsible, it is true. It is alleged that Tahsildar is responsible. I would say how to prove that Tahsildar is not responsible? Something will come out from the enquiry. That is why if the Tahsildars, Revenue Inspectors, Revenue officers and the P.W.D. people who have been responsible for over-looking, neglecting or trying to set aside the notification and who have not acted accordingly, even that should come into this picture. The whole question is hinging on this aspect. It is not as if an abrupt mob coming up and trying to loot these offices and trying to pelt the stones. It is the result of their burst of feelings of years and much more so in the last three months, wherein they have started Satyagraha they have pleaded before the M.L.As., and before the leaders. Nobody is there and the Government should take care of them. Their pleas were genuine we cannot go into them now because actions are there and actions will prove how far they were genuine. With this background, we must find out who are the real culprits. We cannot allow them to escape that the Police morale will be affected if a judicial enquiry is conducted. Do you want others to escape? I have not said at any stage or my learned friends have not said that Police were responsible. Now the question is, the farmers are not responsible, the Police are not responsible. Then, who is responsible? If it is on account of goondas or anti-

social elements, we must bring them into the picture by conducting the judicial enquiry. Now we have the report that the important leaders including the President of the Municipality has been put in Jail, under the judicial custody, F.I.R., there, Section 302 and some other section attempting to murder or murdering has been charged. F.I.R., is sent to Court and they are under the judicial custody. Please ask your legal department whether you can take those cases back. If you say 'alright, we will leave them', and if you leave them, it is well and good. Then, you must find out who are the other persons? Let us, just for argument, accept that these gentlemen under the judicial custody have been mistakenly taken and F.I.R., is put, then somebody must be there and they must be dragged into the picture. Even from the point of view of finding out who are the real culprits who have been responsible for murders, beating of police, with sticks, sickles and stores etc., a judicial enquiry is necessary. A 70 years old man has been put in jail. You will agree that he cannot kill even a cat as he is so old. Do you seriously believe that this old man had gone there to kill the police officer or you might say even, he had connived with the culprits. Even if it is so, that cannot be a murder. Please release the innocent people, because they should not be caught and they should not be punished. But when you leave them, you have to find out the real culprits, who are behind the scene. Even you might say that if you order judicial enquiry in this Nargund case, it will spread over to all the areas for all their demands and there will be firing and judicial enquiries, and there will be wide agitation. That is no argument and that cannot be the argument also. We are confined to the incidents at Navalgund and Naragund not even in Gadag because Gadag incident is not because of collection of taxes like betterment levy and water rate. That is a different matter. It is a price-rise issue and you deal with it separately. Do not mix that incident with this issue. If there are some meetings ostensibly sponsored to stage Satyagraha and to sympathize with the victims of Navalgund and Naragund and that is the reason why it is easy for you to contain all these things if you order for a judicial enquiry. So from many angles, I only plead that the Government should think over the matter. I am not a person to shrink responsibility in this regard. I am sure you do require and you do ask, and you have the right to ask the support and willing co-operation of the opposition on this side. If you are able to contain by yourself, I will be very happy. How can we come in the way? If you think by taking our co-operation, you can contain it, surely we are here to co-operate to the maximum extent. I am not one of those politicians who would take the petty advantage of such incidents and situations. I hav

never known never I have practiced this kind of low level or dirty politics. I am not interested that way merely because people have died, merely because such an incident which should not have occurred, has happened, as was pointed by the Chief Minister. Several incidents have taken place in the neighbouring places. In Tamil Nadu 60 people died, but yet the former Chief Minister was reelected. At the time of elections, there will be so many considerations, and let us not go into them. I do not depend upon such incidents to take my votes or you also do not depend to fetch votes, particularly when Sri Gundu Rao is strong enough and he has got good support. That is a different matter.

Now, I am not asking the Government to consider from that angle. I take it that the Government is genuinely interested in bringing out peace, tranquility and order in these areas so that the situation should not escalate; it must diffuse. Therefore, I also take it that the Government is really interested in seeking co-operation of the Opposition. If they need it, the offer is there from our side. If they do not require, even then we will not come in their way. Let the Government take care to diffuse the situation, we have no objection. If they do not need our co-operation, we are not like the unwanted guest going to thrust ourselves on them. We are prepared to give our co-operation, but there are certain conditions which have to be fulfilled. If the Government wants our co-operation, those conditions, which I think Sri S. R. Bommai has already mentioned have to be fulfilled. He mentioned about the immediate withdrawal of curfew order etc. etc. I would appeal to the Press as well to put it correctly because when Sri S. R. Bommai stated last time he was questioned because it did not appear in the Press. Incidentally, I would like to draw their attention to one aspect regarding the Press. The Press is a privileged section of this House. It is only the press who have the privilege of taking down and publish the matter in the papers. I have been watching sometimes that they put a very very hot news which hits the headline like Sri Devaraj Urs and Sri Gundu Rao quarreled with each other. It is only a temporary interest, let my friends understand it. Next day, it will be a headline hitting news something like 'Dog bites a man'. It is no news. If a man bites a dog, it is something great. Yesterday, what happened between the Chief Minister and Sri J. H. Patel has already appeared in the Press in one way or other. What we say in the interest of the Government and in the interest of the farmers does not appear at all. If at all it appears, it will appear on some third page or fourth page near some cinema house advertisement etc. This shall not be the attitude of the Press. The observation that I have

been making is, only certain things are put in the front page. I can understand that newspapers in Tamilnadu, or Andhra or Delhi giving a place to it on some other inside pages. Whatever happens here, this Legislature is confined to Karnataka. Newspapers in Andhra Pradesh or Delhi, sometimes they may put certain things in headlines. I would like to ask, through you Sir, the Press, do they not have any obligation to the State? What is this Legislature meant for? Whatever happens in this Legislature, or whatever we talk, should it not appear in the front page? I say it because, are we not paying from the State Exchequer to these papers? Are they not getting few lakhs of rupees by way of an advertisement? Supposing, tomorrow the Hon. Chief Minister were to take a decision to withdraw all the advertisements, what will be the position of these Papers? Most of the newspapers will have to be closed in course of time. There are many, who will have to close. Some may run for 6-7 months but after that they will also find it very hard. Whose money is it? Is it the money of myself or Sri Gundu Rao or some XYZ? It is from the exchequer; it is the public money; it is the people's money that we have been paying and they have a duty to perform by publishing whatever takes place in this House. Can anybody else report Sir, unless an accredited reporter is here? They enjoy certain privileges, certain rights, but they must also know certain duties. The duties, I say. I am not pleading for myself only, I may be here as Opposition Leader, but tomorrow someone else may come. Sri Gundu Rao may be the Chief Minister today, but someone may come tomorrow. But, as a practice, I appeal to the Press, through you Sir, to report as far as possible, what takes place in the House, atleast salient features, but not things connected with somebody's abuses or somebody's fight. It should be in connection with certain important, most relevant issues concerning the people at large. What is the other media through which we can convey what is happening in this House? Have not the people any right? How should they know? What Sri Bommai says is nothing. If Sri Bommai abuses some Minister, it will certainly appear in headlines. It is not the matter. They may block-out whatever I talk. It is not an important matter from the point of view of the public. I would appeal to the Press that whatever happens, the important aspects concerning the people of the State should find a place in the front page because all these papers are emanating from our State. I am not asking the newspapers in Tamilnadu, Andhra Pradesh or Delhi to put these things in the front page. I have been seeing many a time, what happens in this House does not find place in the front page. I think, the Hon. Chief Minister

also might have noticed this many a time and he knows what it is. Therefore, Sir, incidentally I am appealing to them as well ; otherwise, I will have to take up this issue with all seriousness in this House. I cannot understand the attitude of these papers being recognised by our State. Should they not serve the State first? Let them serve the Cinema Houses also, I do not mind, but the House of these people, the Legislature is far far above thousands of Cinema Houses and Cinema Stars or someother advertisement. Marrying two wives is an important news. It is a damn, day-to-day affair. For these papers, Krishna Project is not important ; how many people got loans is not important ; whether wells were dug or how many wells were dug during Sri Rao's period is not important. But which man married which girl is very important and it will appear in the front page. I appeal, it shall not be the attitude of the Press, anymore.

1-P. M.

Sir, I think I have taken a lot of time. I am very much grateful to you for the kind indulgence. I have made last appeal and I have also requested the Government to concede whatever suggestions have been made by Sri Bommai and other friends. They can be implemented. With regard to the collection of betterment levy and water rate, I have only to say that you announce that there is going to be no recovery immediately. Depending upon how much machinery you are able to put into this work, within two or three months you can collect the whole thing. I do not say you stop it. I know the responsibilities whether I am in the opposition or whether you are there or here. Both of us are running this legislature. Let this fact be not forgotten; supposing there is no opposition at all, will there be a legislature, I ask? Will there be a parliamentary system of democracy? Sir, we are part of this system. They are the right wing and we are the left wing. just like the two wings of a bird. A bird cannot fly with one wing. Parliamentary democracy has two wings; that is you and we: both of us have responsibilities. I am one of those who hold the view that where a tax is to be collected, it must be collected. Are we not putting crores of rupees which belong to the people as a whole for the benefit of a section of people directly? Indirect benefits may be more for the public at large. There are matters wherein a section of the society will have the direct benefit. Therefore, I am not pleading that water rate and betterment levy should not be collected No, but because of the circumstances which you and I have come to know wherein so many lacunae have been there and so many injust have been done, negligence has been there, purposely the people have

been harassed. That is why, I say, stop for a while; stay this for a while. I have no objection if you take a reasonable time; it is left to your discretion. Supposing the Chief Minister wants to engage 20 to 50 people specially engaged for this, that is a matter left to his discretion. I only plead, please stop this collection immediately because of all these happenings. To go into this question, constitute judicial enquiry and you confine judicial enquiry to Nargund and Navalgund areas where these incidents took place and it depends in what manner references are made. Both these things, you may please look into, and take a decision. Thank you very much.

MR. SPEAKER.—Such of those who want to participate may please seek clarification after the Hon. Chief Minister replies, because there is no sufficient time. I would also like to know how long this House wants to sit. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತ ತಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸನ್ನಿಹಿತರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಕಾಲದ ಮಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—The Business Advisory Committee decided to sit for one session in the morning, it is already 1 p. m. Perhaps the Chief Minister should be given an opportunity to give reply on behalf of the Government. So we cannot sit in the afternoon. Supposing you want to sit for another one hour more, we can sit.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಗೋಳಿಬಾರ್ ನಡೆದಿದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಸರ್ಕಾರ ನಿಲವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೋಗಿಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ೫-೧೦ ನಿಮಿಷ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಮಯ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಮಲಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ —ನರಗುಂದ, ಮತ್ತು ನವಲಗುಂದ್ಲೆಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ, ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೇ ಬೇರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಅತಿರೇಖವಾದರೆ, ಕೊಲೆಯಾದರೆ, ರೂಲ್ ಔಫ್ ಕೆಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೇ ಪ್ರಥಮ. ಯಾವುದೇ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಅತಿರೇಖದಿಂದ ಘಟನೆ ನಡೆದರೆ ? ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಂತದ್ದು ಮಾರ್ಗ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಇವತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ದಾರಿತಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ನಿನ್ನೆ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು, ಮೊನ್ನೆ

ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಇಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ೧೯೭೩ ರಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸನ್ನಿವೇಶ ದಿಂದ ನಡೆದಂತ ಘಟನೆ, ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಮನದಲ್ಲಿ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ಹೊರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೋಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಲ್ಸ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸಭೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಪಕ್ಷದ ಸಭೆ ಇದ್ದರೆ, ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಮುಗಿಸುವುದು ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರ. ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ರೈತರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸೋಣ ಅಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರು ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿರೋಧ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಈ ತರಹ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂದರೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಇವೊತ್ತು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ ಪೋಲೀಸರು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಒಂದು ನಿಚರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮುಲಪು ಭಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಂದಿರುವವನು. ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ರೈತರು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಸೋತು, ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾವು ಜನರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ ತಲೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ೯-೧೦ ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸ ಹೋರಟು ಹೋಗಿದೆ. ಜನರ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಘಟನೆ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಇದು ಕೇವಲ ಸಾಂಕೇತಿಕ ವಾದಂಥ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುವುದಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವಂತಾದ್ದು ಆಗಲಿ, ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವಾಗ ನೀರು ಹಂಚುವುದು ಆಗಲಿ, ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮದ್ದು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸೂಚನೆ ಕೈಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ರೈತರು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಲದ ಮಿತಿ ಬೇಡ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮದ್ದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೊತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಭೆ ಬೇಡ ಅಂತ ಏನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಆ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರ

ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ, ಸೋಮವಾರ ಮತ್ತೇ ಬೇಡ ಅಂತ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತರೇ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಾಲದ ಮಿತಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅಥವಾ ಎರಡು ಗಂಟೆ, ಅಂತ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾಲದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಸಭೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ವೇಳೆ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಲದ ಮಿತಿ ಹಾಕಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಇವೊತ್ತು ನಾಳೆ ಎರಡು ದಿವಸ ಮಾತನಾಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲದ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಲದ ಮಿತಿ ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದೂಕಾಲು ಗಂಟೆ ಆಗಿದೆ. ಶನಿವಾರ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳುವ ಬದಲು ತಾವೇ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಯಾವ, ಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ೫ ನಿಮಿಷ ಅಥವಾ ೧೦ ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಸೆಸಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಒಂದೊಂದು ಪಕ್ಷದಿಂದ ಆಯಾಯಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ಧರ್ಮಿಣರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನುಭವ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಅಡ್ಡರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಒಂದು ದಿವಸ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಎರಡು ದಿವಸ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಯಾವ ಸ್ವರೂಪ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತೋ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಮುನಿಯಮ್‌ನ ಪ್ರಕರಣ ಮೂರು ದಿವಸ ಆಯಿತು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಸಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಲಕ್ಷ್ಮಣಗಿರಿ ವಿಚಾರ ಒಂದೂವರೆ ದಿವಸ ಆಯಿತು. ನಾವು ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ದಾರಿತಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವುದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಾಗರೀಕರು ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ೧೯೭೬ರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ತರಹ ಉಲ್ಟಾಪಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಶನಿವಾರದ ದಿವಸವೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ಣ ಕಾಲ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಕಾಲದ ಮಿತಿ ಹಾಕಬೇಕು ಅಂತ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಶನಿವಾರವೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಸಂಸದೀಯ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಅವಶ್ಯಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸೋಮವಾರ ಚರ್ಚೆ ಆಗಬೇಕು ಅಂತ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸವೇ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕುಳಿತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI AZEER SAIT.—My friend Sri K. H. Ranganath is a seasoned politician and very old colleague of mine. ಈ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಅದೂ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. Kagodu Sathyagraha has been overcome by this Sathyagraha. No rule will apply. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರಿಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ, ಅವರು ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ವಿವರವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನೇ ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ಇಂದು ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ರೈತರು ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಊಟ ಊಟ ಅಂತ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಪತ್ರಿಕೆ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಅದರ ವಿವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜನ ಫೋಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರುಗಳು ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ರೈತರೂ ಕೂಡ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಠಿಂಕರ್ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರೈತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಈ ಒಂದು ಶಾಸನ ಸಭೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ? ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಮಯ ಹೇಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ ಇವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು, ನಾನು ತಿಳಿದ ಆವರಣ ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಾರರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳಿದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಈ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. Most of his speech to-day is repetition. What he has said on the other day was repeated in his own style for the political convenience. It is alright. As the Leader of the Opposition he has got a right to speak and it is not right on our part to intervene or to interfere. So, I kept quiet. He took nearly 1 hour and 10 minutes and I thought may be he is speaking on behalf of the partymen and being the Leader of the Opposition the other party members might have agreed for him to speak for nearly 1 hour and he spoke and we quietly heard. Again, if everyone wants to speak, I have no objection because that means whatever decision we have taken in the Business Advisory Committee has no value and we have to simply sit, as Sri Devagowda put it. There are precedents and precedents where we have sat so many times. So, we can sit. But the difficulty is, if this is the tendency that everyone should speak for half an hour, 25 minutes and one hour, I have no objection. They can speak and I can give reply any time I have no objection because everybody wants to speak about the agriculturists. ಇವತ್ತು ರೈತರು, ರೈತರು, ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕಳೆದ ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ರೈತನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನಾ ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ

ಇವತ್ತು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ೮೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ೯೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮಾತನಾಡಲಿ. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರ ಇಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಭಾಗಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಸ್ಟೈಲ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಷಯದ main issue ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು politically deviate ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ Yes, I may require about two to three hours to speak on this issue and I will speak. What has happened for the last 8 years for these agriculturists and the ryots and what were the officers behaviour all these things I have to say. Why no action has been taken for the last 10 years? I must also say That ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಡ್ಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಬೇಡವೋ, ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದಿವಸ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೂತರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತಹ ವಿಷಯಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್ ರವರು ರೈತರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಪಾಟಿಗೆ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ೧೦ ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದು ಗಂಟೆ ೧೦ ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ರೈತನ ಮಗನೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. Sri Ramaswamy spoke for a very little time. He was kind enough to complete his speech in the given time. But the Leader of the Opposition took nearly 1 hour and 15 minutes. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನೊಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನ ನೋಯುವಂತಹ ಘಟನೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂತೂ ಅಂತಹ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ರೈತರೂ ಕೂಡ ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಬೇಡವೋ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟು, ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ, ಆ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಇತರೇ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ, We have all agreed on certain issues. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುನಃ ರಿವಿಟೇಷನ್ ಮತ್ತು ಡೂಪ್ಲಿ ಕೇಷನ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. Any way it is their right and I kept quit. ನಾವು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಪುನಃ ಬಸಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ರಾಜಶೇಖರನ್ ರವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಪಂಪಾಪತಿಯವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಕಕ್ಕಿಲಾಯವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

೧-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಂದಿರುವವರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲರೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಹೀಗೆ ೧೫ ಜನ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಎಂದರೆ ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ೬ ಗಂಟೆಯವರೆವಿಗೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನಗೇನೂ ಇಲ್ಲ ನಾನು ಕೂರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಿಟಿಸ್ ಮಾಡೋಣ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಹಾಗೂ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಯಾವಾಗ? ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಯಾಯಿತು ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮೀಟಿಂಗ್ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮದುವೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಈಗ ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಸ ಮದುವೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಈಗ ಯಾರು ಸ್ವಾಮಿ ಅಪಾರ್ಥ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರರೋಹಿತರನ್ನು ಕೇಳಿ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾಲ ಹೊರತು ಹೋಯಿತು ಈಗ ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯ ಬೇಡ ಬಿಡಿ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡಗೂ ಸಹ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಿಸ್ನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ ಅ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮಾತನಾಡಲಿ. ನನ್ನದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

SRI M. C. NANAIAH.—As far as we are concerned I think our Members will not speak. We have made our point clear. I cannot speak for others.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ಹಾಗೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಈಗ ಎದ್ದು ಮುಢ್ಢಾಡುತ್ತೇವೆ. ಗಂಟೆಯಿಂದ 3 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಕುಳಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

SRI R. GUNDU RAO.—If there would be no interruptions by the Hon. Members I would finish my reply within five minutes. I have got the statement to be made. But the Hon'ble Leader of the Opposition took one hour fifteen minutes to explain the ryots agitation giving colour. I also need atleast an hour to explain the stand of the Government and also answer the issues raised by him.

SRI S. R. BOMMALI.—It is his prerogative.

SRI R. GUNDU RAO.—It is now my prerogative. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಲಿಬಾರ್, ಗೋಲಿಬಾರ್ ಪೋಲಿಸ್ ಗೋಲಿಬಾರ್. ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪುನಃ ಚರ್ಚೆ ಆದರೆ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ವೇಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನದು ಕೇವಲ 2 ಪುಟಗಳ ಉತ್ತರ ಇದೆ. ಇದು ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ವೇಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮುಢ್ಢಾಡುವುದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಯು ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಸಭೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಇದು ಡ್ಯೂಟಿ ಕೇಷನ್ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾನಯ್ಯನವರು ಅವರ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಇನ್ನು ಅವರ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀರಾವರಿ ಡಿವಿಷನ್‌ನ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗುವುದಿದ್ದು ಅಗ ಮಾತನಾಡಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಾನೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ರಿಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮದೇನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ರಾಮು.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಯು) ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತೀಯ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಸಿ.ಪಿ.ಐ.ನ ಪಂಪಾಪತಿಯವರೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಿ.ಎಂ. ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರೂ ಸಹಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೩ ಗಂಟೆಯಿಂದ ೫ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಸಭೆ ಸೇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

SRI BHEEMANNA KANDRE.—Sir, I may also be given chance to speak. I have got the document to show what has happened during the last 8 years.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ರೈತರ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೇ ಬಹುಪಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರೇ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಒಂದು ರೈತರ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲಕವೇ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದವರು. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಇದು ರೈತರ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಕೂಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಿವಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಪಾರ್ಟಿ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು —ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳೋಣವೇ ಅಥವಾ ಸೋಮವಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಈಗಲೇ ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.

MR. SPEAKER.—The House stands adjourned to meet again at 3-00 P.M.

The House adjourned at Fortythree minutes past One of the Clock to meet again at 3-00 P.M.

**The House re-assembled at eighteen minutes
Past Three of the Clock**

MADAM DEPUTY SPEAKER, in the Chair

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ (ಚಾಮರಾಜ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರ, ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ದುರ್ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಗಹನವಾದುದು ಮತ್ತು ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವುದು. ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪುತಿಯೊಬ್ಬರದ್ದು ಅಷ್ಟೇ. ಉದ್ಭವಿಸಿರುವುದು, ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಗಹನವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಲೋಪವೋಷ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅದೃಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರು ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ ಇದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯವೆಂದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಯವರು, ಸನ್ಮಾನಿತರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಎನುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಸತ್ಯ ಏಕಾಗ್ರವಾರದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಕಾರಣವಿದೆ. ಪೋಲೀಸರು ಕೆಲವರನ್ನು ಜೀವ ತೆಗೆದದ್ದಾಗಲೀ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದದ್ದಾಗಲೀ ಅದು ಅಷ್ಟೇ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಏನೇಲಿ ಏನಿದೆ ? ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನಾದರೂ ಇಂತಹ ದುರ್ಘಟನೆ ನಡೆದರೂ ಯಾರೋ ಮಾಡಿದರೂ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಣೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೊಣೆಯಲ್ಲ ನಾನು ಇದರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಆಧಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಅನುಚಿಂತನೆಯ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಘಟನೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವರದಿಗೊಂಡ ಜಮೀನಿನ ಕಾಂಪೌನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತಾ ಅಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದ ಮೂಲ ರೋಗ ಏನೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿ ಏನಿದೆ ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅದು ಏನಾಗಿ ಸಂದೇಶದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೂಕಪುನವಾಗಿದ್ದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದಂತಹ ರೈತ ಇಂದು ಕೆಲವರದ ಹಾಲಿಯಂತೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ೩೩ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದಂತಹ ಅವರ ಕೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯಾತಕ್ಕೆ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ ? ಯಾಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಕಿವಿಡಲಿಲ್ಲ ? ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಕುರುಡಲಿಲ್ಲ ? ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಏನು ಇರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆದಿದೆ ; ಅಂತಾ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ರೈತರ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ವಿಧ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಿಪುರಿಸಲು ವೇಳೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಉಗ್ರವಾಗಿ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ನಾನು ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಗುರಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಇದು ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಕಾರಣ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಧೋರಣೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು ಕಾರಣ. ರೈತರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೇಳುವಂತಹ ಮನೋಭಾವ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವತ್ತು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಳಲಿ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ರೈತ ಆಫೀಸಿನ ಒಳಗಡೆ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಒಂಟಿಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ರೈತ ಸುನಮಿ ಸ್ಥಿತಿಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಅವನ ಮನವಿ, ಕಣ್ಣೀರು, ಕೂಗು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಊರಿಗಿಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋದರೂ ಗಮನಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೂ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾವನೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಅನಾದರಣೆ ತೋರಿದರು, ಹೇಳುವಂತಹ ಮಾತನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಜ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವಾಗ ವಿವೇಕರೂಪ ವರದಿಯಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಭ್ರಷ್ಟಾ

ಚಾರ ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರೈತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೂಡಲೆಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪರದಿ ಕೊಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪವೋಷಗಳರಬಹುದು ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಮಾಗರವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿಲುವಳಿಸುವಾಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿರವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಹುಕಾರ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಕಾರಣ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಶ್ರೀಮಂತರು ಕಂದಾಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ನರಗಂದದಲ್ಲಿ ೧೦-೧೫ ಎಕರೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅಲ್ಲಿನು ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಇಲ್ಲವೇ ? ಜಾಸ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇವರು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಅದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಪ್ಪು. ಅಲ್ಲಿ ಎಡದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಘಟನೆ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು ಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಕಾಲುವೆ ಮಾಡುವಾಗ ಒಳಗೆ ಎರೆಮಣ್ಣು ಬ್ಲಾಕ್ ಕಾಟನ್ ಸಾಯಿಲ್ ಹಾಕಿ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅದರ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಳತೀರದು. ಇವರು ಮಾಡಿರುವ ಕಾಲುವೆ ಒಡೆದು ಜಮೀನಿನ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ರೈತ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಬೆಚೆರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲಿಮಿಟ್, ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಂಡು ಪಂತ ಬತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಮಾಡಿದರೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಖಾತೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪಹಣಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಇಂತಹ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದುರ್ವರ್ತನೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕಂತಹವು. ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಲುವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜಮೀನು ಅಕ್ವೈರ್ ಆಗಿದೆ. ಆ ಜಮೀನಿಗೆ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ; ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ something ಕೊಟ್ಟಿವರಿಗೆ. ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇಂತಹದ್ದು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಜಮೀನು ಅಕ್ವೈರ್ ಆಗಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದ ಕೊಟಗಿ ಹೋದ ಕೆಲವು ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಯ ಪಿರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅಟಾಚ್‌ಮಾಡಿ ಹಣ ತುಂಬ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನರಗಂದದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಅಫೀಸರರೇ ಇಂತಹದ್ದು ನಡೆದಿದೆ. ಈಗ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಹಣ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಪನ್ ಸೇಷನ್‌ನ್ನು ೪-೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ? ಯಾಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ? ಈ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಮೂಲಕಾರಣ. ಯಾರು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಂಥಹವರಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪರಿಹಾರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ೨೦-೨೫ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚೆಕಾರ ಎತ್ತಿದರೆ ಅದು ಕೂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲುವೆ ತೋಡುವಾಗ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಅವರೆ ಮಾಡಿ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಬರೆದು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ ಬೀರವಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಡೆ ಇರುವ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಸುಟ್ಟಿವೆ ಮೇಲೆ ಗಡೆ ಇರುವ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಸುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮಾಡ ದಿದ್ದರೂ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಅವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿಲ್ಲು ಪಾಸುಮಾಡುವ ರೆವಿನ್ಯೂ ಲೋಕೋಪ ಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕಣ್ಣೀರು, ಉದ್ವೇಗ ಅನಿಸಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಹೋದರು. ಹೋಗಿ ದಾರ್ಜುಲಿಗ್ ಹಣ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ನರಗಂದದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಫೀಸನ್ನು ೫-೬ ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಕೂಡ ಬಾಕಿವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕುಸಿದು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರು ಗಳಿಗೆನು ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವೇ ? ಮೇಲಿನ ಜೀವಣಿ ಜೀವಕು ಒಟ್ಟಿದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ?

೨-೨೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಯಾವನೇ ಆಗಲಿ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೋ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅನಿಸಿತು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಈ ಪೂತ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದಂಥಾ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮೆಚ್ಚುಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಮರೆಯ ಬಾರದು. ಮೂಢ ಮುಖ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ದ ಶ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಸಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಜನಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಒಂದು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಇರುವಾಗ, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದಾಗ, ಶಾಸನಸಭೆ ಹೇಳಿದಾಗಲೂ ಸಹ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದಾಗ, ಆಡಳಿತ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಮಾರ್ಗ ಇದೊಂದೇ. ಯಾವುದಾದರೂ ಅವರ ಒಂದು ಅಪ್ಪವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥವರು ವಿಫಲರಾದಾಗ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಪ್ಪಿದಾಗ, ಜನತೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಲು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ತಮಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಪೋಲಿಸಿನವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಪಟ್ಟಿತಾನುಪಿಳ್ಳೆಯವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು, ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪೂತ್ಯ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಮರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಇಷ್ಟು ಘಟನೆ ನಡೆದರೂ ಕೂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಯಾವ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಏತಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬಾರದು ಅಂತ ನಾವು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮೇಳ ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿದ್ದರೂ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೇಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕೇವಲ ನಿಮ್ಮ ಮಾತ್ರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದೇ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ಸದನವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಕಾನೂನು ಪಾಲನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನತೆ ಈ ಪೂತ್ಯ ತಮಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಈಗಲೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಮಾರ್ಗ ನಿಮ್ಮ ಅನುಸರಿಸಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಪೋಲಿಸಿನವರು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಬೇಡ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸರ ಒಂದು ಅವ್ಯವಹಾರ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ, ಅದಕ್ಷತೆ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಘಟನೆಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವೇದಲೇ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದರೆ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೆಗೆಸರೆ ಟಿ. ಡಿ. ಸರ್ಕಾರ ಕಾಲ ಅವರು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದು ಇವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಜನ ಹಾಗೆ ಸಾಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳಬೇಕಾ ತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಮನ ಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿದಾಗಲೂ ಸಹ ತಾವು ತೀವ್ರವಾದ ಗಮನವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ; ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಮತ್ತು ಈ ಘಟನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ಘಟಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ

ವಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೂ ನ್ಯಾಯವೇ, ಎಲ್ಲೇ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿರಲಿ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ ಅದನ್ನೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು. ೩೦ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನವರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಚಾರಿಯವರು ಈ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ P.W.D. is Public enemy No 1 ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ದುರ್ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ತನಿಖೆಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಳಗಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ಬೇಬಲದಿಂದ ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಆಸೆ ಏನು ಇದೆ ಅದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇದರ ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ, ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಒಯಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಯಾರ್ಯಾರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಾರೋ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇರಲಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇರಲಿ, ಯಾರ್ಯಾರು ಏನೇನು ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದಾರೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಬಯಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪೊಲೀಸರು ಏತಕ್ಕೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆದರು ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಏತಕ್ಕೆ ಸತ್ತರು ಇವೆಲ್ಲಾ ಪಶ್ಚೆಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹತ್ತಾರು ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಏನು ರಕ್ತಪಾತವಾಗಿದೆ ಅವೆಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಯೇ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಘಟನೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಏನೇನು ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಯಲು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ, ಅದನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೋದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಜಪ್ಪದೇ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಒಂದು ವೇಳೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲೇ ಹೋದರೆ ಈ ಸದನವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೊರಗಿನ ಜನ ಕೂಗುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಡಿ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಬೇಕು, ಮುಂದೆ ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ (ದಾವಣಗೆರೆ). — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಮಲಪ್ಪ ಭಾ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅಗಿರತಕ್ಕಂಥ ತೊಂದರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ವಿರೂಧ್ಧವಕ್ಷನ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಅಗತಕ್ಕಂಥ ತೊಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಇಂಥಾ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಬೆರೆಯುವ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹಾಕಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದೇಕೆ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೈವಸ್ಥ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸರವರೂ ಕೂಡ ಸಾಯುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ; ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪೊತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಅದೇಕೆ ನಡೆಸುವವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ದುಃಖಿಟ್ಟು ತಾವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ನೀವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ಅದೇ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ನಿನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ರೈತರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಪೊತ್ತು ಇಂಥಾ ಒಂದು ಘಟನೆಗೆ ಕಾರಣ

ಗವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಲಂಕೋಟಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಅನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಿಯೊಂದ ಬಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪೂತ್ರಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಪೂತ್ರಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಬಳಾಡಳಿತ ಇಲಾಖೆ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರುವುದು. ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ? ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಆ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಹರಿಸಲಿಲ್ಲ? ಇವರು ಗಮನಹರಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಅನಾಹುತಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಈಗ ಇವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಬೇರೆಯವರು ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಿರಪರಾಧಿಗಳು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. ನಾವೂ ಸಹ ಮಿರೋಳ ಪಕ್ಷದವರು ಏನೇನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಅವರು ನೋಡಿ ಬಂದ ಚಿತ್ರವೇ ಬೇರೆ, ನಾವು ನೋಡಿ ಬಂದ ಚಿತ್ರವೇ. ಬೇರೆ ಅವರು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ವರ್ತನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ಜನರನ್ನು ಬೇಟೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದೆವು. ನಾವು ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಸಂಜೆ ೫ ಗಂಟೆ ಆಗಿತ್ತು. ಆಗ ಜನರು ಹೊರಗೆ ಬರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವರು ರೈತರ ಮುಂದಾಳುಗಳು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಲು ಬಂದರು. ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವ ಬುಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ರೈತರು ಅಲ್ಲಿನ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಮನವಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಸಭೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಭೆ ನಂತರ ಜನರು ಚದರತ್ತಿರುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಂದಲವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಯಾರೋ ಬಂದು ಈ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಇವರು ಹೋಗಿ ಜನರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಜಮಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಸತ್ತುಹೋದ. ಇದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಜನರು ಅಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಛಾನಲ್ ಡಿಜನರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಖೀಲೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. ನಂತರ ಕಫನ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು, ಮೊದಲೇ ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕಫನ್ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಜನರು ಹೊರಗೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೆಂಗಸರು ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಹೊರಗೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಏನಾದರೂ ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಅವಾಚ್ಛ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಬೈಯುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಗೆ ಬರುವ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಹೊಡೆಯುವುದು. ಜೊತೆಗೆ ಮನೆ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೋಗಿ ತಪ್ಪಿ ನೋಡುವುದು. ಮನೆಯವರು ಏನಾದರೂ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದರೆ, ಬೀಗಿದ್ದವರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೊಡೆಯುವುದು ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಹೋದಾಗ ಗಾಯಗೊಂಡ ಒಬ್ಬ ಟೆಲಿಫೋನನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಆತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಎ) ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಆತನಿಗೆ ದೇಹ ಪೂರ್ತಿ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಏನೇನೇ ತಾರೀಖು ಹೊಡೆದಿದ್ದು. ಅವರೇ ಅವರು ಹೊಡೆದ ಬರೆಗಳು ಏನೇ ತಾರೀಖು ಸಹ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಆತ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಾನು ೨೫ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ; ಆದರೂ ನನಗೆ ೫೦ ಏಟುಗಳು ಜಿದ್ದವು ಎಂದು ಅಂಗಿಬಿಟ್ಟು ತೋರಿಸಿದ. ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಏಟುಗಳೇ ಇದ್ದವು. ಆತನ ಕಣ್ಣು ಮುಖ ಎಲ್ಲ ಊದಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಮನಃಪ್ಪನ್ನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದ ಖಿಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆ. ಎಂ. ಸಿ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಸಿನೀರೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಸಹ ದೂಡಲು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ನರಂಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃನು ಮೌನ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಸಲಿಯಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಈಡೇರದ ಕಾರಣ ನಾವು ಬಂದು ವಾರದ ಮುಂಚೆಯೇ ಬಂದಾಗ ಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವು, ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಬಂದ್ ಮಾಡ

ಬೇಕೆಂದು ರೈತರು ತಹಶೀಲ್ದಾರರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನು ಇದೆ? ಒಂದುವೇಳೆ ಅವರು ರೈತರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಯಮದಿಂದ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಕಛೇರಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ರೈತರು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಮಣಗಿದರು. ನಂತರ ಅವರು ರೈತರನ್ನು ತುಳಿದು ಕೊಂಡೇ ಒಳಗೆ ಹೋದರು. ಆಗ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಕಛೇರಿ ಬಂದ್ ಮಾಡಿ, ಅವರು ಹೋದಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ಅವರು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕುಪಿತರಾದ ಜನರು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಪೊಲೀಸಿನವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗ್ಗ ಪಿಸ್ತೂಲಿನಿಂದ ಬಡಜನರನ್ನು ಸುಟ್ಟರು. ಈ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಸತ್ತುಹೋದ. ಎಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ, ಅದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಆ ಹುಡುಗ ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಹಿಂಸಾ ಚಳುವಳಿ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪೋಟೋವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವರು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಹುಡುಗ ಸತ್ತ. ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಏಟುಗಳು ಬಿದ್ದಿವೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇನೂ ಬೇರೆ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರುವವರಲ್ಲ. ಅವರೂ ಈ ದೇಶದ ರೈತರ ಇಲ್ಲವೇ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೂ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಯಾರು ಆ ಊರಿನ ಮುಂದಾಳಾಗಿದ್ದರೋ, ಯಾರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮತಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಜೆ ಆಗಿದ್ದರೋ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರೋ ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆದು ಕೊಂಡಿರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಬೂಡ್ಡೆ ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದು ಜೈಲಿನೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ? ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನ ತರುವ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಆಶಾಂತಿಯುತವಾದಂಥ ಪಾತಾಪರಣವನ್ನು ತಿಳಿಗೊಳಿಸಿ ಬರಬೇಕಾದಂಥ ಏಜೆಂಟರು ಅವರ ಮೇಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ೨೦೦ ಜನರು ಗೊಂಪುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಾದಿದ್ದರು. ತಮಗೆ ಆಗಿರುವಂತಹ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಅವರು ಕೇಳದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಚದರುವಂತೆ ಶಿ ನಿಮಿಷ ಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಚದುರಿದಿದ್ದಾಗ ಲಾರಿಜಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿಚದುರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಪದವೀಧರ ಹುಡುಗ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿದು ವ್ಯಾನ್‌ನೊಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಇದು ಯಾವುದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ವಾಪಸ್ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೂರನೇದಿನ ಸ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದವು. ಅಲ್ಲಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ೧೫-೧೬ ಜನ ಪೊಲೀಸರು ಏಟು ತಂದು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದೆವು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಏಟುಗಳು ಬಿದ್ದಿವೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಾದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅನುಕಂಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಗಣಮುಖರಾಗಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ ಬಂದವು. ನರಗಂದದಲ್ಲಿ ಗಿಟು ಬಿದ್ದು ಯಾರು ಸತ್ತರೂ ಅವರ ಹೇವನ್ನು ಅವರ ತಂದೆಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ಆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸರು ಅವರ ಊರಿಗೆ ಹೇವನ್ನು ಕಳಿಸದೆ ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಹೇವನ್ನು ದಫನ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಂದ ತಾಯಿಗಳು ಮಗನ ಹೇವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಬೇಡವೇ? ಅವರಿಗೆ ನೀಕರ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ತಂದೆಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೋ ಹೇವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾವು ಗದಗಿಗೆ ಹೋದವು. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ವಿರೂಧ್ಧ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಬೆಲೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರಿವೆ. ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ವಿರೂಧ್ಧ ಅಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆದಿದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದರು ಎನ್ನುವುದು ಸುದ್ದಿ. ಆ ಜನರನ್ನು ಚದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಗಲಾಟೆಯಾಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ನಗರದಲ್ಲಿ ಏನು ಗಲಾಟೆ ನಡೆಯಿತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿಂದ ನರೇಕಲ್ಲು ಎಂಬ ಊರಿಗೆ ಬಂದವು. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ರೈತರು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು. ಪೋಲೀಸರು ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿ ಗುಂಡನ್ನು ಹಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಗುಂಡಿನೇಟಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸತ್ತ. ಸುಮಾರು ೮ ಜನ ಆಸ್ಪತ್ರೆನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನು ತಾಯಿ ತೊಡೆದು ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಲು ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು, ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಹೊತೆ ಬಿದ್ದು ೧೦-೧೧ ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಕಿಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದೆ, ಗುಂಡು ಒಳಗಡೆ ಇದೆ, ಉಸಿರಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಇದು ನೆಂಜರ್ ಆಪರೇಷನ್ ಕೆ ಎಂ.ಸಿ.ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಕ್ಷಣ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಜನರಿಗೆ ಗುಂಡು ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದೆ, ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದೆ, ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಗುಂಡು ಪೂರ್ತಿ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದಿದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಒಳಗಡೆ ಇದೆ. ಗುಂಡನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಪ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಫಿಲಂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಗುಂಡನ್ನು ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರೇ ಫಿಲಂ ತರಬೇಕು. ಅವರು ಎಥಾವರು ಅಂದರೆ ದಿನನಿತ್ಯ ದುಡಿದು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಅವರು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ತಟ್ಟೆ, ಲೋಟ, ಕೊಡವನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು ಫಿಲಂ ಅನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಅವರನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಟಿಪ್ಪಣಿ-ಪೆಪರ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಪಾಸ್, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜಾಗೃತರಾಗಬೇಕು. ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಮಲ ಪ್ರಭಾ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಭದ್ರಾ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಲೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ೯೪ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಜೊಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಬದರಾಯಿಪ ಬೇಕು ಎಂದು. ಇದು ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜನೆ. ಆ ಜನ ಏಳು ಜೊಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಏಕೆ ಅವರನ್ನು ಬದರಾಯಿಸಲ್ಲಿ ಅುದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಂಪೌಸ್ ಸೇವನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಬೇಕು ಸ್ಕಾಮಿ ಕಾಂಪೌಸ್‌ಮನ್ ಕೊಡುವುವುಕ್ಕೆ? ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರಾಕ್ಷೇಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಇದನ್ನು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ವಾಣವಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಅವರು ಮಳೆಯನ್ನೇ ಎದುರು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಏನಿದೆ. ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗ ಏನಿದೆ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನರಗಂದದಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಇವತ್ತು ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ಆ ಸನಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಕೃತ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ರೈತ ದೇಗಲ ರಾಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಮಿತಿಮೀರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಒಂದು ಹೋರಾಟ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಈ ಹೋರಾಟ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು ಮಿಸಲು ಪಡೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ ಗಡಿ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ, ಸ್ಕಾಮಿ ಪಡೆಯನ್ನು ಕರುತ್ತೇವೆ, ಕರ್ಫೋ ಅಡ್ಡೆ ಮಾಡಿ ಕಂಡ ಕಂಡ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕೃತ್ಯದ ಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಅಡಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಅವರ ಹುಚ್ಚುತನ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪೋಲೀಸರು ಮಾತಿರತಕ್ಕ ಕೃತ್ಯ ಏನಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೌಕರರ ಹಾಸ್ಟೆಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಘಾತಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಅವರ ಹಾಸ್ಟೆಲನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಜನರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸುಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧತಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮುನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದರೂ, ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ರೀತಿ ಆಯಿತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗ

ದಂತೆ ಸಡೆಯುಬೇಕಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆರೀತಿ ಮಾಡದೇಹೋದರೆ ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದೀತು. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಏರಿದು ಏನು ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಮದ್ದುಗುಂಡಿನಿಂದ ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕು, ಅದರ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಗೃಹರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವ ನಿರಪರಾಧಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ, ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜನ ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದರೆ, ಯಾವುದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಇರತಕ್ಕ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು, ೧೦ ವರ್ಷದ ಮಗುವಿಗೆ ಗುಂಡಿನಾಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆಗ್ನರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

೪-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್ (ಉತ್ತರಹಳ್ಳಿ). — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೆಳೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಪಕ್ಷಾಂತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ರೈತರು ಮತ್ತು ಬಡ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಾಡಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವ ದಿಂದ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ವಿಚಾರದ ಘಟನೆಗಳೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪಕ್ಷಾಂತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳ ಗಹನವಾಗಿರತಕ್ಕ ೩-೪ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಘಟನೆ ಏನು ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ತೋರಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಏನು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ವ್ಯವಹಾರ, ವ್ಯವಧಾನ, ರೀತಿನೀತಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ? ಅವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಮಾಡಿದ್ದೇ ಅದರ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಹಳ ಉದ್ದವವಾಗಿ ತೀರುತ್ತಾ ಇದೆ? ಇದರಿಂದ ನಡೆದಂಥಘಟನೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ೨ ಏತಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಇವೆ. ಅವು ಯಾವುದೆಂದರೆ ಈ ಸದನ ಏನಿದೆ ಅದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ? ಇದೂ ಸಹ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೂ ಸಹ ಆ ಘಟನೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳ ಧೋರಣೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಳಿಂದಲೇ ಜನತೆಯ ಕಷ್ಟ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇಂಥ ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರ: ಎಚ್ಚೆತ್ತು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಈಘಟನೆ ಸಮಸ್ಯಾರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಮೂಲಗಳೆಲ್ಲಾ ಹರಡುತ್ತದೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯೂ ಸಹ ಟೈಮ್ ಬಾಂಬ್ ಆಗಿದೆ. ಆ ಟೈಮ್ ಬಾಂಬ್ ಯಾವಾಗ ಸಿಡಿಯುತ್ತದೆ, ಆ ರೀತಿ ಸಿಡಿದಾ

ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಉಹಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಇದು ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರವಾಯಿತು ಇನ್ನು ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಏನಿದೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ? ಈ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಡ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆಯೇ ? ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾ ಸಹ ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ. ಇದು ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸರ ನಡುವೆ ಫರ್ಷಣೆ ಆಗದೇ ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಯೇ ಪ್ರಭು. ಅವನ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ? ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಫರ್ಷಣೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಜನಗಳ ಸಾವು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಾವು. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಇಂಥಾ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯೇ ? ಎಂದು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ ನಮ್ಮ ಪೋಲೀಸ್ ಗುಪ್ತ ದಳವೇನಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಲ್ಲವೆಂಬಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಗುಪ್ತ ದಳದ ಇಲಾಖೆ ಏನಿದೆ, ಅದು ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿದೆ, ಕಷ್ಟವೇನಿದೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವೈಫಲ್ಯತೆಯಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮೋಸ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಏನಾಗಿದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 30 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಹ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ನೂರಕ್ಕೆ 10 ರಷ್ಟು ವಸತಿಗಾರರು ಪಟ್ಟಣಗಿರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರ ಬಡ ರೈತರ ಗತಿ ಏನು ? ಬಡ ಕಾರ್ಮಿಕರ, ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಡ್‌ಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರಿಗೆ ರೈತರ ಸಂಘಟನೆ ಏನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ ಅವರೂ ಸಹ ರೈತರ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಕಷ್ಟವೇನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

We want an understanding administration, the heart which understands the problems of the poor. That is the administration we want to have. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ರೀತಿಗೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉಟ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂಥವರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ದುರ್ದೈವವೇನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕುಡರ್ಜಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೌಕರರು ಬಡವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಈ ಒಂದು ವರ್ತನೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ... The surest way to serve the poor is to be honest. So the surest way to serve the poor is to serve the farmer who live in the villages. ಈ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ, ಇವತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದರೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂದಲೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಸಂಬಂಧವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ತರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೇ 100ಕ್ಕೆ 10ರಷ್ಟು ಯಾವ ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗ ನಿರ್ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಕಲ್ಲು ಹೊದುದವರಂತೆ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ?

ಈ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೀವು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದಿದ್ದರೆ, ನಾಳೆ ದಿವಸ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿ ಹಕ್ಕಿಯಲ್ಲೂ ಟ್ರಿಂ ಬಾಂಬ್‌ಗಳಿವೆ, ಅವು ಯಾವಾಗ, ಎಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಗ ಲೋಕ ಸಭೆಯಾಗಲಿ, ಈ ಸದನವಾಗಲಿ ಯಾವುದೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಅವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೈತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ರೈತರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆವರ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಒಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮೇಲೂ ನಿಲ್ಲದೆ ರೈತರ ಮೂಲಭೂತ ವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಪರಿಹಾರ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಅದು ನಡೆಯಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಆ ಜನರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಹಾನ್ ದೇಶ ದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರ ಬಳಿಗೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಎಷ್ಟೆ, ಮೇಲೆ ಏಳದೇ ಇದ್ದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಖಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೆರಗುಂದ ಮತ್ತು ನವಲಗುಂದಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಅದು ರೈತರ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ. ಅಜ್ಞಾತಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಅಂತರರ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಅದನ್ನು ರೈತರೇ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಜನಸ್ಥಾನವು ಸೇರಿದಾಗ ಗೊಂದಲ ಆದಾಗ ನಾನು ರೀತಿಯ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೈತರು ನೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ನೋವಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನೆರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಬೇಗ ಗುಣಮುಖವಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಯಾರು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಹಿಡಿದು ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿರನ್ನೂ ಯಾವ ಅತಂಕಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮಾನ್ಯ ನಡೆದ ಘಟನೆಗೆ ಯಾರು ಮೂಲ ಕಾರಣರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅವರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ. ಈ ಘಟನೆ ಕಳೆದ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕೂಡ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವೆ. ಈ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಡದೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಏನಿದೆ ಅದೇ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಅದನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದ ಕಾಲ ಕಳೆದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರ ತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ೧೯೪೨ ರಿಂದ ಅದರಲ್ಲೂ ಮಲಪ್ರಭಾ ಹಾಗೂ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಒಗ್ಗೆ ಆ ರೈತರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಜಗುಲಿ ಇತ್ತು. ಅದು ಸ್ನೋಟಕಗೊಂಡು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಂಶಗಳು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆ ಇದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಗುಪ್ತ ದಳದ ಸಹಾಯ ಇದೆ. ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು ಹೊರಬರಬೇಕಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಹಿಂಜರಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ, ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ರೈತರು ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯರು ಮತ್ತು

ಧರ್ಮಾಖ್ಯಾಯರು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ರೈತರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಆದುದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತಾ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೇನರಸಿಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನರಗಂದ ಮತ್ತು ನವಲಗುಂದದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಎರಡನೇ ದಿನದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಮೊದಲನೇ ದಿನವೇ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಾರಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ವಿಷಯದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಗಹನತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಈ ಸದನದ ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಯಲಿಗಾರ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರನ್ನು 2 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬ ಒಂದೇ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಒಂದೂವರೆ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಿತ್ರರಾಗಿರತಕ್ಕ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಎಂದು ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ರಾಜಕಾರಣಿಯನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಆರೋಪಣೆ ಮೇಲೆ ಅಂದು ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇವತ್ತು ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ, ಅಲ್ಲಿ 3 ಜನ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು 1 ಜನ ರೈತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಶವ ಬಿದ್ದಿದೆ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿ 4 ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅವತ್ತು ಗೊಂದಲ ಎಬ್ಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ರೋಲ್ ಜೋರ ಕೆಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದೂ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಸಂಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಈ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಹಲವಾರು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿವಸ ಆಡಳಿತಯಂತ್ರ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿ, ದ್ವಂದ್ವ 20 ಜನರನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ನಾವು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕಿದವರು ಇವತ್ತು ಈ ಕಡೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ನಿಯಮಾವಳಿ ಇದೆಯೇ? ಯಾವುದೇ ನಿಯಮ ನಿರೂಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇವತ್ತು ನಾನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಂತದಲ್ಲೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯ ಮಹತ್ವ ಕೂಡ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ

ಅಗರತಕ್ಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸರ್ಕಾರ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ನಾವು ಈ ಸದನದಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹೋದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡರತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅರ್ಥ ನಿಮಿಷವೂ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ನನ್ನನ್ನು ರೈತನ ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೯೦ ರಷ್ಟು ಜನ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆ ದೇವೆಗಳಾದರೂ ಮಾತ್ರ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೈತನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅರಿವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವೇಳೆ ಹಿಂದೆ ಬಿಳುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಪಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವು ದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಕಾನೂನು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರಿಲಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂ ರಾವ್ ಅವರಿಲಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ರಾಜಕೀಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೇ ಇರಲಿ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೌಧರಿ ಚರಣಸಿಂಗ್ ಅವರು. ಶ್ರೀ ಚರಣಸಿಂಗ್ ಅವರು ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರೈತರನ್ನು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಭಿನ್ನಾಭಿ ಪ್ರಾಯ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚರಣಸಿಂಗ್‌ರವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೇನಾದರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದ ಇದ್ದರೆ ಅದು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದ ವಿಷಯ ಕನ್ನಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದವರೆಗೆ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರನ್ನು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದೂ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೀ ಚೌಧರಿ ಚರಣಸಿಂಗ್‌ರವರಿಂದ. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಚಳುವಳಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದು, ಈ ವರ್ಷ ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದು. ೩೦ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನಾವು ಈ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಾಜ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಚೌಧರಿ ಚರಣಸಿಂಗ್‌ರವರು. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತುಂಬತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೀ ಚರಣಸಿಂಗ್ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸದನದಿಂದ ನಿಂತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ, ನಾನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಬಂದ ೧೯ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು, ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಂಥ ಎಲ್ಲ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಣ ತೆರಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾದರೂ ಆಗುತ್ತದೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ೩೩ ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆಯಿತು ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯವರು ಒಂದೊಂದು ದಿವಸ ಬಂದು ತೆಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವೂ ಅಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿರಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಯಂತ್ರವಾದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ದಲ್ಲೂ ಆಯಿತು. ಶ್ರೀ ರೇವಣಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ತಿಂಗಳು ಹೋರಾಟ ಆಯಿತು. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ

ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸತಕ್ಕ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಇಂದು ಬೇರೆಯವರು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದರೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರ ಮನೋಧಾಟಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹಿಂದೆ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾರು ಶ್ರೀಮಂತರು ? ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತ ಶ್ರೀಮಂತನೇ ? ನಾವು ಅವನ ಸೊಂಟವನ್ನು ಮುರಿದಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರು ಕೆಲವರಿರಬಹುದು. ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ೧೦ ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮೊದಲನೇ ದರ್ಜೆ ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅವನ್ನು ಮುಂದುವರಿದವನು. ಆದರೆ ೧೦೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅವನು ಹಿಂದುಳಿದವನು. ೮೦೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಪರಿ, ಸಂಬಂಧಿಕರು ಮುಂತಾದವರುಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅವನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ಶ್ರೀಮಂತನಲ್ಲ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಂದು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿದೆ. ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದೆ, ಇವತ್ತು ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ, ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಆಧಾರ ಇದೆಯೇ ಎಂದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೋ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರ ಲ್ಲದೆ ಲೆವಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ರೈತ ಸಮುದಾಯ ಬಂಡೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆ ರೀತಿ ಹೆದರಿಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಮೂರು ಜನ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಮತಿ, ರೈತರ ಆಹುತಿ, ಗೋಲಿಬಾರ್, ದೊಂಬಿ, ಎಲ್ಲಾ ಆದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬುದುಗೂಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಕೈ ಮಾಡಿಸಿ ದುಡುಕು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಹಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲಾ ಮಾಮೂಲು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಮೇಲೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇವತ್ತು ವಾಟರ್ ರೇಟ್‌ನ್ನು ರೈತ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಹಾಕಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅಪೀಲ್ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಪೀಲ್ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರರವರು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎನ್‌ಜಿನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರರವರು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರರವರು ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುತ್ತೇವೆ, ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಕೈಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ರುನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.

೪-೨೦ ಪಿ. ಎಂ.

೧೯೭೮ ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಆಗ ಎಲ್ಲ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಮುಂದಿದ್ದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಕ್ಸ್-ಪಾರ್ಟಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಒಂದೇ ಉರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಅದು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿಗಾಗಲೀ ಆಗಿರುವ ನಿರ್ಣಯ. ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ಪಾರ್ಟಿ ಡಿಕ್ರೀ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅಪೀಲು ಫಿರ್ಯಾದು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕಾನೂನಿನ ಅರಿವು ರೈತರಿಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಗ್ಗಾಗಿ, ಅದೇ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ೧೯ ೪-೭೫ ರಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಧೇಯಕ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂತು ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. Irrigation Committee

ಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ, ಏನಾಯಿತು ? ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದವನು ಮನೋಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ರೈತ ಚಳವಳಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಾಳಿರುವ ದೃಢವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇ ಈಗಲೂ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ದಾಖಲಾತಿಗಳಿವೆ, ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದು ನೋಡಬಹುದು. ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ೭೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೧,೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ: ರೈತನಿಂದ ಅವನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವನೆಂಬ ಭ್ರಮೆ. ಅವನನ್ನು ಬಗ್ಗುಬಡಿಯಬೇಕು, ಅವನ ಸೊಂಟ ಮುರಿಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮನೋಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ನಾವು ಅರ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈತನು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜದಲ್ಲೂ ರೈತರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೈತರಲ್ಲಿ ಒಂದುತೇಕ ಜನ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡ ೮೦ ರಷ್ಟು ಒಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅರಿವು ರಕ್ತದೋಕುಳಿಯ ನರೆ ಮೇಧದೊಂದಿಗೆ ಆಯಿತು. ಆದರೆ, ನಮಗೆ ಈ ಅರಿವು ಹೊಸತಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹೊಸತು. ರೈತರ ಚಳವಳಿ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಂಬಾ ಅಥವಾ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ತುಂಬಾ ಹರಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನು ? ಹದಿನಾಲ್ಕು ಜನ ಸಾಯಲಿ, ನಮಗೆ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ. ರೈತ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸರಮೇಧವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮತ್ತು ನೀವು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಡೆದು, ಒಡೆದು ಆಳುವ ನೀತಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಕುರುಬರು ಉಕ್ಕಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಉಕ್ಕಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಲಿಂಗಾಯತರು ಉಕ್ಕಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ದೇವೇಗೌಡರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಒಂದೇ ಕೋಮಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಿಸುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ, ಮುಚ್ಚಿ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ರೈತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯನ್ನೂ ಮಿಗಿಲೆ ಹೊಡೆದಿಟ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರೆ, ಆದರೆ, ಆದರಿದರೂ ಏನೂ ಫಲ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ರೈತರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕಾರು ಸರಮೇಧಗಳಾಗಿ, ನಾನು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಕ್ತಪರ್ಷಿ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯಾಗಲಿ, ಅದೇ ನಾಂದಿಯಾಗಲಿ. ಯಾರೇ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಲಿ, ಅವರು ರೈತರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರೈತ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಕಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತೆರಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಕಾಶ ಕಳಚಿ ಬೀಳುತ್ತದೇನೋ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು. ಇದು ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತೆರಿಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಪೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆ ಏತಕ್ಕೆ ಡೀ ಮಾರಲ್ಟೆಜ್ ಆಗಬೇಕು ? ಇದೇ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಮೂರು ಜನ ಪೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸತ್ತ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ; ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ರೈತರು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರೇ ? ಅಥವಾ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ? ಅಥವಾ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಸಲಹೆ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳು ಕಾರಣವೇ ? ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೇ ? ಅಂಗಡಿಗಳ ಲೂಟಿಯಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ದರೋಡೆ ನಡೆದಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ರೈತ ಹೋಗಲಾರ. ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಶಾಂತಿಯುತ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ತರಬೇಕೆಂಬ ಜನರು ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ? ರೈತ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಅಥವಾ ರೈತನ ಹೆಸರಿಗೆ ಕೇಳಿಕೆ ತರಲಿಂಬಿರುವ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಮಾಡಿದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲೇ ಬೇರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಿ ? ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲೆಂದಾಕ್ಷಣ ಪೋಲಿಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಧೃತಿಗೊಡುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆ ನಿಮಗೇತಕ್ಕೆ ? ಒಬ್ಬ ಪೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು

ಹೊಡೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರೈತ ಕಾರಣನೆ? ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದು ರೈತರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕರ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ದರ ವಿಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲೇ ದೋಷವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸುವ ಸನಿ ವೇಶ ಬರುವವರೆಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕರ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ದರ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಬೇಡಿಕೆಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಬೇಡಿಕೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ನಮಗ್ಗಾರ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸವಲತ್ತು ಪಡೆಯಬೇಕೆಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭರಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಅವರಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನೀವು ಜಗ್ಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ, ಅದು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಡಿ. ಎ. ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ನೋಟಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಎಲ್ಲೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಭಿಪ್ರಾಯಭೇದವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ರೈತನಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಹೇಗಾದೀತು? ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಡಚಣೆಗಳಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೋಟಂಗ್ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಸೌಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನಿಯವರೇ, ಈ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ? ನರಗುಂದ ನವಿಲುಗುಂದ ರೈತರ ಹೋರಾಟ, ಅವರ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಘಟನೆ, ಜೊತೆಗೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ. ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರೀ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೋಷವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಕೂಡ ಇದೆ. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಚಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಆದರೂ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಾವು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ತಾರೀಖಿನಿಂದಲೇ ಗಡುವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಗಡುವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಗೃಹಕರಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಆಹಾರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯಂತ್ರಗಳು ಹಿಂದೆ ಹೇಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾ ರೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ 3, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ದೋಷ ಇದೆ. ನಾನು ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಒಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಏನು ಅಂದರೆ ಈಗ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 2-4 ಜನ ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೧೦-೧೨ ಜನಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಸೇಡನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಿದವರಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಟ್ಟಳೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೂಡ ನಡೆದಿದೆ. ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವರೆಲ್ಲರೂ ನಿರಪರಾಧಿಗಳೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಳೆ ಹಾಕಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೂಡ ನಿರಾಕರಿಸು

ವುಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೈತರೂ ಇವತ್ತು ಹೋರಾಟದ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಳಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಹೇಳಿದಂತವರ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಳೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ರೈತ ಮುಖಂಡರುಗಳು ನಮಗೆ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಳೆ ಹಾಕಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರುಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ, ನಿರಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಏನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರುಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೂಡಲೇ ಧೃಢವಾದ ನಿಲುವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾರಾಸಗಟು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಘಾತಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಿ, ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕರ್ಫ್ಯೂ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ೨೦೦-೩೦೦-೫೦೦-೧೦೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಫ್ಯೂ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಪೋಲೀಸ್ ಪಡೆ, ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಫೋರ್ಸ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನರಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೮-೧೦ ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲ, ಇವತ್ತು ನಿಮಗೆ ಹತ್ತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದ್ದರೆ ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೪೪ ಹಾಕಿ. ಆದರೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿರುವುದು, ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದು ಅಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಕರ್ಫ್ಯೂ ಸಡಿಲ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ೧೪೪ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಹಾಕಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸೀಕೆವರೂ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಿದೆ, ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖಂಡತ್ವವನ್ನು ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರೂ ವಹಿಸಿಲ್ಲ. ಜನತೆ ಸ್ವಯಂ ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆದಾಗಲೂ ಕೂಡ ನಾನು ರಾಜಕೀಯ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ಆದರೆ, ನ್ಯಾಯವಾದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ರೈತ ತನ್ನ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತ ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ನಡೆಸಿ ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಈಡೇರುವವರೆವಿಗೂ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ನಾಗರಿಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರತಿ ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕಾನೂನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಕೆಳಕಿಳಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲು? ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ವಾದವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಡುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೆಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಾ?

ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಡಮಾಂತನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಮರೆಯಬಾರದು.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ನಾನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮೆಂಟರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ತೀರ್ಮಾನ ಆದ ಪುಕಾರ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸ ಬೇಕು ಅಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಮದ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ ಕೂರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಂಥಿಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಚರ್ಚೆಯಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡ ಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ಆದರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಣದ ಸುರಿಮಳೆಯೇ ಆಯಿತು. ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರ ಭಾಷಣದೊಂದಿಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಸಾರಾಂಶ ಏನು ಅಂದರೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ, ರೈತರು ಎಚ್ಚೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಈಡೇರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಅದೇ ತರಹದ ಚಳುವಳಿ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಹರಡ ಬಹುದು, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹರಡಬಹುದು ಅಂತ ಹೇಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಗಳಿಂದ ಇದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಬದಲಾವಣೆ ಆಯಿತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬದಲಾವಣೆ ಆದರೂ, ಆದರೂ ಸಹ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ನಿಜವಾದಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಯಾವುದು, ಇವತ್ತು ಮಲಪ್ರಭ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಶಾಸಕರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಬಗೆಹರಿಯ ದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ! ಸನ್ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೂಡ ಹೇಳಿದರು, ಅವರು ಸುಮಾರು ಏಳೂವರೆ ವರ್ಷ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇದ್ದರು. ನಾನು ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಂಥ ರೈತರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಗೆಹರಿಯಲಿಲ್ಲ ? ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಗೆಹರಿಯಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾತನಾ ಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಜನ ರೈತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು, ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗದ ಜನ ರೈತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇರು ತ್ತಾರೆ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಿಡಿತ ಇರ ವುದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ, ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು, ಅಂತ ನಡೆಸಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಬಂದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿದುಹೋದರೆ ನಾಳೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಡು ತ್ತಾರೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಇವತ್ತು ಮಲಪ್ರಭ, ಘಟಪ್ರಭ, ಹಾರಂಗಿ, ಕಬಿನಿ, ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ನೂರಕ್ಕೆ ಎಂಭತ್ತು ಭಾಗ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ನಿಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದಿರುವುದು ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಹೊರತು ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಬಗೆಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಈ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇತರೇ ಸದಸ್ಯರು ರೈತರು ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ನಾನು ಬಂದಮೇಲೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಇದು ಆಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ನಾನು ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ತಡೆ ಅಚ್ಚೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಅದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ದರು. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅದು ಅಲ್ಲ, ಸುಮಾರು ೧೭೦ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಟೆಟರ್ ಮೆಂಟ್ ಲೆವೆ, ವಾಟರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಏನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು ಅದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಇವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಏನು ಹೇಳಿದರು, ಜನವರಿ ೧ನೇ ತಾರೀಖು ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅಂದರೆ ಈ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳು ಕೊನೆಯಾದನಂತರ ಆಗಸ್ಟ್ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಬ್ಯು ಅಧಿಕಾರಿ, ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಇವರು ಸ್ಥಳೀಯರ ಜೊತೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವರು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವರವರ ಹೆಸರಿ ನಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಂದು ಹೋಗಿದೆ. ಇದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಕಟ್ಟಿದಾಗ, ಒಂದು ಸಾರಿ ಮನೆ ಕಂದಾಯ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಅವನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೀಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವನು ಅಪೀಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಅವರು ಹಾಕಿದಂತೆ ಕಂದಾಯ ಕನ್ಫರ್ಮ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನು ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚೇಂಜ್ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೊರಟರೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರ ಏನು ಅಂದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಿರುವುದು ಕಂಡರೆ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು ಅಂತ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅದ ರಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಒಂದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಚೆನಾವಣಾ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರ ಜನ ಸೇರಿಕೊಂಡು ನಾವು ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ, ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದಾಗ ನೀವು ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು ಅಷ್ಟೆ.

೫-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ತಂದಿದ್ದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರು, ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಹಾಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಕಳೆದ ಚೆನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫ ಸಾವಿರ ಜನಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಬಂದರು ಅಷ್ಟೆ. ಬಹುಶಃ; ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಭಾವನೆ ತಪ್ಪು ಆದಿರಿದಾಗಿ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿಯನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಾಕದೆ, ಒಂದು ಜಮೀನಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಇನ್ನೊಂದು ಭೂಮಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ತರಹ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೇ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರೈತರುಗಳೇ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದವರೇ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವರು ಇರಬಹುದು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಶಕ್ತಿ ಇರುವವರೇ ಒಂದು ಕಾಸನ್ನೂ ಸಹ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ೩೦-೪೦ ಲಕ್ಷ ಬರಬೇಕಾದುದು ಇದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೂಡ ಬಂದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ವಿಷಯ ಅದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನಗಳು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂತು, ಹಿಂದಿನವರು ಏನೊಂದು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದರು, ವಸೂಲಾತಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರವಾದಂತಹ ಮಾತು. ಜೊತೆಗೆ ಆ ಇಂಗೀಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇವತ್ತು ಆಯಿತೇನು? ಆ ಇಂಗೀಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ ೬೦ರಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಇಂಗೀಷನ್ ಡಿವರ್ಸರ್‌ಮೆಂಟಿಗೂ ಹಾಗೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿವರ್ಸರ್‌ಮೆಂಟಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿರಾವರಣಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹಾಗೂ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಆಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಇದುವರೆಗೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂತು, ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರು ರೈತರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರವರರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನೂ ಕೂಡ ರೈತರನ್ನು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಅವರ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧೬೬೬೦ ೧೯೬೦ರವರೆಗೂ ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೋರಾಟ

ಮಾಡಿ ಬಂದಿರುವವನು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳಿದೇ ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇಲ್ಲ, ಅಥವಾ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದುವರೆಗೂ ಇದ್ದಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಅವರು ಯಾರೂ ಕೊಡದೇ ಇರುವಂತಹ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾನು ಇವತ್ತು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ನಾವು ಒಂದು ರೈತರಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಅಥವಾ ರೈತರಿಗೆ ಏನೋ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಇವರಿಂದಾಗಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ, ಇವರ ಆಧಿಕಾರಿಗಳು ಕರವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವಂತಾ ತಾವುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದಂತಹ ಮಾತು. ರೈತರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸವ ಸೈಗಲು ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಏನಿವೆ? ಅವುಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಆಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಯಾರೂ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರೇ ಆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಿತಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ಸಾರಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ, ರೈತರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಪಕ್ಷದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಶ್ರೀ ಖರೇ ರವರೂ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರ್ಯಾರೂ ನಿಜವಾಗಿ ರೈತರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ರೈತರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರನ್ನೇ ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೇವಲ ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜತ್ತಾ ಪಕ್ಷ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಏನು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಅವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನರ ಸಭೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಭಿ ವಣ್ಣು ಖಡ್ಗೆ ರವರು ಭಾಲ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದಂತಹ ಸಭೆಯಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಏನೊಂದು ಪರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದುವೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾಗಲೀ ಎಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆ ಬರಲಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಬಡವರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಸಮಿತಿ ಯವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದಂತಹ ಎಲ್ಲ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅಂದೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನು ಎರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುವವನಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಈ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಕಳಕಳಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾವುಗಳು ಏನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಭಾಷಣವನ್ನು ರೈತರೂ ಸಹ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ, ರೈತರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಳಕಳಿ ಇತ್ತು, ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಳಕಳಿ ಇದೆ ಎಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೆ ನೆರಗಿಂದದ ಗಲಾಟೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ರೈತರು ಮೆರವಣಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ರೈತರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಮಯ ಇರಲಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಸಮಯ ಇತ್ತು. ನಾನು ರೈತರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದೆ. ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನನಗೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆ ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ರವರು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮುಂದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇದೆ, ತಾವು ಹೇಗೂ ಈಗ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಮನವಿ ಯನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ, ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ

ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೋದವು. ಇದು ನಡೆದಂತಹ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಒರುತ್ತಾರಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಅವರುಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಅವರು ಉಪವಾಸ ಕುಳಿತಿದಾಗ ಆ ರೈತರ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ಶಾಸಕರು ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದಾಗ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟೆ. ಅವರ ಉಪವಾಸ ಕುಳಿತಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ನೀವು ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಹೆಳಿ ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ, ಏಕೆಂದರೆ ಶಾಸನ ಸಭೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಒಂದು ದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅೂರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ನಾನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಂಖಂಡರನ್ನು ತಮ್ಮನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಏನು ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಕಂಠಿತ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ, ಅಂತ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ರವರನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ಇದೇ ತರಹ ಹೇಳಿದರು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದನಂತರ ಒರುತ್ತಾರೆ, ತಾವು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲಂತ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ರೈತರು ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಿಜವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಲ ಕಳೆದಿರುವವರು ಇನ್ನೂ ನಿಜ ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ರೈತರ ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯ ದುರ್ಲಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಹ ಪಟ್ಟಿಪದ್ಯ ಹಿತಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಹಂಗೂ ಸಮಾಜ ಘಾತಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅವರ ಒಂದು ಕುಟೋದ್ಯತನದಿಂದ ಇವತ್ತು ರೈತರು ಈ ತರಹ ಹೋದರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೈತರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನರಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ರೈತರು ಅದನ್ನು ಕೇಳದಿದ್ದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಎಲ್ಲರೂ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂದ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಂತಹ ಈ ರೈತರು ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ಅಗಿರುವಂತಹ ಘಟನೆಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ರೈತರು ಈ ತರಹ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವವರಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಅವರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ಭಾಗದ ರೈತರು ಬಹಳ ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದವರು, ಮುಗ್ಧ ಜೀವಿಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಶಾಸಕರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಭೇಟಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಜನ ಇವತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಿಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಂತಹ ತೆರಿಗೆ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾರೂ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬಲವಾದಂತಹ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೋಮಾಯಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಅದೇನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಬೇಕೆಂದು ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀವು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಬೆಟರ್ ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿಬಹುದು. ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಾಕಿ ವಸೂಲಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಬಹುದು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಎರಡು ವರ್ಷ ಪುರಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದಾಂಗ ಮನಗಂಡಾಯವನ್ನು ಬೇಗ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಆ ರೀತಿ ಇವರೂ ಅಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೇಳಿಬಹುದು.

ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲ. ದೆಪ್ಯಾಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ದೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಎಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂತಹವರಿಂದ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಲು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಯಾರು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ, ಯಾರು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಯಾರು ಮಾರಾಟವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ ಅಂತಹವರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ವಾಟರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಕಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಆಫೀಸರ್ ಅವರು ನೀವು ಬಾಕಿ ಕಟ್ಟಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಿಲೆಕೇಟ್ ಕೊಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಏನೋ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ನಾನು ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀವು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿದೇ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಿಲೆಕೇಟ್ ನೀ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಅದನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಇದು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರದ್ದಾದರೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ ಇವರು ದೇಳಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಬಡಜನರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಹರಿಜನರಿಗಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಸಹಿದಿದ್ದಾದರೂ ಏನೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರು ನಾವು ವಾಪಸ್ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟಿರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಜೀಷನ್ನು ಸುಟ್ಟಿರವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಣ್ಣಿಗೆ ಮಳೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಅವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ರೈತರಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪೋಲೀಸರು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ, ಲಾಲಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. This is a pre-planned movement. It is not the movement of the ryots. It is not the movement of the agriculturists or the poor people. It is the movement of the anti-social elements, of the goondaism and hooliganism. That is why the situation has come to this stage. That is why the Government is keen to put down the anti-social elements, to put down the riots. ಹೀಗಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೆಗಸರನ್ನು ಪದವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ರೈತರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಇವತ್ತು ರೈತರು ಇಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. In the name of ryots, on the pretext of the ryots' movement, these anti-social elements have taken undue advantage and that is why this sort of unlawfulness is there in the district and no Government worth the name will be an onlooker. If the situation is not brought under control, these anti-social elements, who have come from many parts of the country, will take advantage and want to create a situation like A-sam in this State. But, let me tell you, I will caution, as long as my Government is there, as long as I am the Chief Minister, I will never allow such things to happen in Karnataka, whatever the cost may be. But, at the same time, I am thereto protect the interest of the poor people and interest of the agriculturists. ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳು

ತ್ತಾರೆ ಇವರು ಇವತ್ತು ? ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಪೊಲೀಸಿನವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಓದುತ್ತೇನೆ.

"I cannot allow anybody to interfere including myself. Police have the right to act according to their discretion and if they have taken innocent men into custody, certainly the Court is there to look into it".

I will repeat the same thing.

"If the innocent people are arrested the Court is there to look into it. Not even the Minister or the Chief Minister or anybody else have right to interfere in the Police action".

This is the statement made by the Hon'ble Leader of the Opposition when he was the Chief Minister. The person may be different, but the post is the same. The authority is the same. The action is also the same.

ಇವತ್ತು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾಕಾರ ಏಳುತ್ತದೆ, ತಾವು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ಪೊಲೀಸಿನವರು ಜನತೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಲಾಟ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಸರ್ಕಾರ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿದೆ, ದೇಶದ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. Yes, we have taken certain steps. Any Government whether it is the Congress-I Government, Congress-U Government or the Janata Government, the Government have to function as a Government. Government cannot function without authority and Government is there as long as the democratic set-up is there, as long as the majority is there the Government will be there. Even if a different party is there, the Government will be there.

ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಏನು ನವಲಗುಂದದಲ್ಲಿ ಕೋಲಿಗೆ ಮೊಳೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ರೈತರಲ್ಲ ರೈತರು ಯಾವಾಗಲೂ ಭರ್ವಕ್ಕೆ, ದೇವರಿಗೆ, ನೀತಿಗೆ ಹೆದರುವಂತಹ ಜನರು. ನಾವು ಕೂಡ ರೈತರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ರೈತ ಒಬ್ಬ ಲೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಒಂದು ಗೌರವವನ್ನು ಇವತ್ತು ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಕೊಡುವವರಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಗೌರವವನ್ನು ರೈತ ತನ್ನ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರವನ್ನೂ ಇನ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಕೊಡತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ರೈತ ಈ ಚಳುವಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದರ ಸಾಕ್ಷೀಭೂತವನ್ನೇ ನಾವು ಇವತ್ತು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಗದಗಿನಲ್ಲಿ ಆದದ್ದು ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಅಲ್ಲ, ಗಜೇಂದ್ರ ಗಡದಲ್ಲಿ ಆದದ್ದು ರೈತರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲ. ಶಿರಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆದದ್ದು ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೈತರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುವವರು ಯಾರು, ಎಂದರೆ ಅವರು ರೈತರು ಅಲ್ಲ. I can understand. They have got rights. I do not say they have no right. Yes, any citizen of the country has got a right to support the cause of any down-trodden community, or any down-trodden caste or section who have suffered. ಆದರೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೆಲ್ಲಾ ರೈತರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೈತರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಏನು

ಅಗುತ್ತಾ ಇದೆ ? ಬಹುಶಃ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ನನ್ನ ಜೊತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಕಾರಿಗೂ ಸಹಾ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈಗ ನಾನು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆಯಲು ಬಂದವರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏನಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಗಂಡೂರಾವ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಕಾರಿಗೂ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದಿದೆ. ನನ್ನ ಕಾರಿಗೂ ಕಲ್ಲಿನೇಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಾರಿನ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಐ.ಜಿ.ಪಿ.ಯವರ ಕಾರಿಗೂ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡಿ.ಸಿ.ಯವರ ಕಾರಿನ ಕನ್ನಡಿ ಹೊಡೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸರು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸರೂ ಗಜೇಂದ್ರಗಡಕ್ಕೆ, ಗದುಗಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾವು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪೊಲೀಸನವರು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗೂಡಿದಂಥ ಜನರನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಆ ಗುಂಪು ಹಿಂಸಾಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದಾಗ ಆ ಗುಂಪನ್ನು ಓಡಿಸ ಬೇಕಾಯಿತು. ಲಾರಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆ ಗಲಭೆ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ರೈತರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರೈತರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರ್ಯಾರೋ ಸೇರಿಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಲಾರಿ, ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಹಾಕಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು, ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಗಳನ್ನು ತೂರುವುದು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ನಿಕ ರನ್ನು ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು, ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲದಂತೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ ಅವರುಗಳು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ತೊಂದರೆಮಾಡಿದರು. ಯಾರು ಪ್ರತಿದಿವಸ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂದು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅವರಿಗಲ್ಲ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಆಂಧ್ರಾದಿ ನೈಲ್ಡಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೇಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಂದರೆ ೧೯೫೬ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದೀಚೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸದವರೆಗೂ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಗೋಲಿಬಾರ್ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಡೆದು ನೂರಾರು ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನೂರಾರು ಲಾರಿ ಚಾರ್ಜ್‌ಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ದಿವಸ ಯಾವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ ವರು 'ನಡೆದ' ಘಟನೆ ನಡೆದಂಥ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಹೋದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಂದರೆ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಒಬ್ಬನೇ. ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಭಯ, ಎಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಎನ್ನುವ ಭಯ. ಇನ್‌ಸಿಡೆಂಟ್ ನಡೆದು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಾದ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಏರ್ಪಟ್ಟಮೇಲೆ ಹೋಗಿಬಂದು, ನಾವು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣವೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯಾವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೇಳುವುದು, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೊಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಾನು ಹೋಗಲಿ ಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಗೃಹ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸತ್ತ ಗಾಯಾಳುಗಳಾಗಿರುವಾಗ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಾಗರಿಕರು ರೈತರು ಸತ್ತಿರುವಾಗ ಅಧಿಕಾರದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಅಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದ ದಿವಸವೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಘಟನೆ ನಡೆದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದು ಅಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಗೃಹ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಈ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣ ದಿಂದ ನಾನು ಅಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅ ದಿವಸವೇ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು, ಮಾನ್ಯ ರಾಮರಾಯರ, ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ, ಮಾನ್ಯ ಜತ್ತಿಯವರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಗೋಲಿಬಾರ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಈವತ್ತಿನದಿವಸ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ್ಯೂ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಜ್ಯದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿ

ದೇವ. ರಾಜಶೇಖರನ್. — ಇವೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ, ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸ್ತೀರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. When they wanted to say something politically I also want to meet them politically. Here I would like to bring to the notice of this House one instance. When the Opposition Leader Sri D. Devaraj Urs was the Chief Minister the House suspended the entire Opposition? I think you are aware for what purpose the Janata Party Members were suspended? At that time Sri Pemmai was the Leader of the Opposition. What happened at that time when Sri Bommai and Sri Devegowda asked for judicial enquiry. What happened when the Opposition vehemently pressed for a judicial probe? Do you want me read the statement that appeared in press? Do you want me to say what the then Chief Minister has said: 'Mr. Urs told in clear terms that judicial probe cannot be claimed by you'

ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್. — ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ನೀವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್. — ನೀವು ೭೦ ಜನ ಎಂಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಆಗ ಜುಡೀಷಿಯಲ್ ಪ್ರೋಸೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಪ್ರೋಸೆ ಕಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಒದಲೇ? ನೀವು ೭೦ ಜನ ಎಂಎಲ್.ಎ.ಗಳು 'unless you declare judicial enquiry, we will not allow the other items to be taken up. For that answer is, no judicial enquiry'. All of you were suspended from the House, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ವಿಷ್ಕರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್. — ಆಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಅವರ ನಾಯಕಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವರು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್. — ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಗುವ ಜನ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸೀಕೆರವರು ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಒಪ್ಪಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವರಾಜ ಅರಸೀಕೆರವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಯಾವ ದಾರಿಯನ್ನು ತುಳಿದರೋ ಅದೇ ದಾರಿಯನ್ನು ತಾವೂ ತುಳಿಯಬೇಡಿ, ಬೇರೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್. — ನಮ್ಮ ದಾರಿ ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. Though the statement was ready I did not want to read it. Because I wanted to discuss this issue with the Opposition Members and at the same time I wanted to place what the Government's view is on this issue and also to tell the Opposition Members what has actually happened and the cause of agitation. You may or may not agree with the views of the Government. That is a different matter altogether. But it is my duty as a Chief Minister to discuss this issue with you so that some decision could be taken to solve this problem. That is the proper

method. I don't hold anybody or any political parties responsible for this agitation. What I appeal is, let us not see this issue with coloured eyes or make it a political issue. My concern is if the cause for this agitation is really for a good cause let us sit and discuss to solve that problem. Let us not worry about the judicial probe. Let us first try to solve their problems. At the same time, I do not say that there is no need for judicial enquiry. The Leader of Opposition has got every right to demand judicial enquiry into the incidents. I do not deny that.

5-30 ಪಿ.ಎಂ.

ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಇದು ದೇಶಕ್ಕೇ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದು ನಾನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಆಗಿರುವುದು We have also equal responsibility. I do not hold the responsibility of another Chief Minister. Chief Minister is there for functional sake. The whole Cabinet is responsible. It is Government's reply and it is not a reply of an individual. It is not a reply by the Chief Minister. The Chief Minister means the Cabinet. It is the joint responsibility. I was the Transport Minister sitting in the 7th Chair and sometime I got the 9th chair. Both are lucky numbers for me. All odd numbers are always lucky for me. I am the 9th Chief Minister. So easily you cannot change me. I am very strong. If it was 8th or 10th, I would have agreed. But it is 9th. So, ತಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹೆಚ್ಚು ಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಮುಗ್ಧ ಜನ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ರವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಗ ಗಲಾಟೆ ಆಯಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ರೀತಿ ನಮಗೆ ಏಟುಗಳು ಬಿದ್ದು ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು, ನೀವುಗಳು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವವರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರ ಕೈಗೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇರೆಕಡೆ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರು ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನೋ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದವರು, ಇಲ್ಲವೇ ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವವರು. To maintain law and order, to bring the situation under control, to maintain peace and to give protection to all sections of people, the police, have to take some action. ಈ ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಆದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ಜನ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಣ ಏನೇಬಂದನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೊಸದಾಗಿ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಬ್ಯಾಕ್‌ಲಾಗ್ ಅಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸೇವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ

ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಾ ತುಂಬಿದೆ, ಆದರೆ ಆ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲುವೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಜನತಾ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಬಾಬುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾವೇರಿ ವಿವಾದದಿಂದಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದಿಂದ ನಮಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಕೂಡ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ಕಡೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ ಡ್ಯಾಮ್‌ಗಳೂ, ಕಾಲುವೆಗಳೂ ಎಲ್ಲವೂ ಇಷ್ಟು ಜೋತ್ತಿಗೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವತ್ತು ತಮಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ, ಡ್ಯಾಂಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ೨೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ೭೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಕಳೆದ ೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು, ಅಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪತ್ರೆ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. Again I may tell you that I am not holding one per cent responsibility. But the State Leadership itself I will question today. If they were capable of getting money from the Central Government by exercising their influence and if they were able to present their case in a proper way and get money for the Cauvery projects our financial position would not have been like this. But our leadership failed from 1956-1980. Tamil Nadu Government got money and Andhra Pradesh got money. Why Karnataka did not get Central assistance? This was because of infighting among the leadership. We have sacrificed so many things in Karnataka today because of that. We lost so many places today. Probably there would not have been Kasargod or Do try or Belgaum problem But so many problems are there because of our not having strong leadership in Karnataka State. But what to do, already things have happened. To quote an instance, Mr. Rajasekharan was the Youth Congress President. I succeeded him. He was responsible to give me an all-India political contact. It is he who sent me for leadership training in Delhi. Did I make any exercise to become the Chief Minister?

(Interruptions)

He may also succeed me as a Chief Minister, who knows?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ.—ಅವರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—೧೯೫೬ರಿಂದ ೭೨ರವರೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಇತ್ತು ೧೯೭೨ರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಬಂತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ದುರ್ದೈವರ ಸಂಗತಿಗಳು ೧೯೫೬ರಿಂದ ೮೦ರವರೆಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಯಾರೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಾಗಿ ಬಂದರೂ ಮೊದಲು ಇದೇರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಹೋದಮೇಲೆ ನಾವು ಪುನಃ ಅದು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸೇವರರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಾಗ ನಾನೇ

ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಎಲ್ಲ ನೆರವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೇ ತಂದಿಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ವಿಸಯನಗರ ಸ್ಟೇಟ್ ಪ್ಲಾಂಟ್‌ಗೆ, ಕಾವೇರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹಣದ ಸುರಿಮಾಳೆಯನ್ನೇ ಸುರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು, ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೇ ತಂದಿಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲವಲ್ಲ. We could not get money from the Central Government because of internal fighting in the party. Whereas in other States though there was little difference when the question of States interest came all of them became one and fought and got them.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತಾವು ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿದಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೆ ತಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅದು ಹಿಂದೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ಫಣಿ ನಂಬರ್ ಗ್ರಹ ನನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲಗಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಕೆಲವರ ಮುಖ ಕಪ್ಪಾದುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಅವರಿಗೆ ಮುಖ ಕಪ್ಪು ಆದರೆ ನಾನು ವ್ಯಥೆಪಡಬೇಕು, ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಏತಕ್ಕೆ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಫಣಿಯವನು ನಾನು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆ ಗ್ರಹಗಳು ಹೋಗಿ ಇವರು ಫಣಿ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಆಗ ಆ ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಫಣಿ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಆಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಆ ಗ್ರಹಗಳು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ ಫಣಿ ಗ್ರಹವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಪೂಜೆಯನ್ನು ನವಗ್ರಹ ದೋಷಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಇರಲಿ ಅದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ ಎಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿವೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತವೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತವೆ, ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತವೆ, ಚರ್ಚೆ ಮೂಲಕ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡೋಣ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲಸಬೇಕು, ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದು ಎಂದರೆ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ದಿ.ಎಸ್.ಎಫ್. ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ ತುರ್ತುಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದು ಏತಕ್ಕೆ ಬಂತು ? ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಬಂತು ? ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಸಾಮಾನ್ಯ ಘಟನೆ ಇದೆ ಎದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಂತಿ ಇದ್ದರೂ, at a time when a planned and deigned violence takes place, whoever may be the culprits and anti-social elements, the Government will not hesitate to take stern action against them. There is no other go... ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಮಾಡಿದಾಗ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜುನಾವಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಪೋಲೀಸ್ ಮೇನ್‌ಟೇನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವ ಶುಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರು ಬೇರೆ ಪೂರೈಕೆಯೇನೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ತಕ್ಷಣ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿತು, ಏತಕ್ಕೆ ? ಸ್ಟೇಟ್ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ದರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದು ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕಿತ್ತು ? ಅದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಅಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್(ಇ) ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಪೋಲೀಸ್ ಮೇನ್‌ಟೇನ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಅಪವಾದ ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದುದರಿಂದ

ಮುಂದೆ ನಮಗೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾದೀತು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮೊದಲೇ ಈ ಅರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. Therefore, C.R.P. came to Chickmagalur. ಅಮರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಅವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನತಾ ಲೀಡರ್ಸ್ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. ತರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ, ವಯಲೆನ್ಸ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಆದಾಗ ಕರಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆದಾಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪೊಲೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೇ? Because S.P.s and the officers above the grade of S.P.s are I.P.S. officers, sometimes they go to other states or even to the Centre. When Janatha party demanded C.R.P., we sent three battalions of C.R.P. from Karnataka. Recently, in Tamilnadu, ryots' agitation took place and if we compare to that, the agitation in our State is nothing. Their agitation was very strong consisting of about 6 lakh ryots under the leadership of Sri Narayana-swamy Naidu. Therefore this is all administration system. Whether I remain or not, the administrative process will go on. When the Police Department feels short of men, naturally, they will have to take the assistance of C.R.P. Otherwise, tomorrow we are going to hang them. Tomorrow we will ask them, you should have thought earlier well in advance and you should have got the assistance of C.R.P. We will question, what were you doing? What your intelligence Department was doing? Therefore, it is left to the discretion of the Police officers to take action. ಗಲಾಟೆ ನಡೆದಾಗ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಡೆಗೆ ಇದು ವಿಸ್ತರಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪೊಲೀಸ್ ಓ ಅಕ್ಷ ಇರಬಹುದು ಇದು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Therefore, the Government have to maintain law and order in the State. ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ತಯಾರಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಚಳುವಳಿ ಆಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಹಿಂಸಾಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ, ಆಗ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಯಾವ ಜಯಿಲ್ಲೂ ಗಲಾಟೆ ಇಲ್ಲ, ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಯಾರೂ ಲಾಯರ್ ಯಾರ ಪರವಾಗಿಯೋ ವಾದ ಮಾಡಿದರೆಂದು, ಲಾಯರ್ ಆದವರೂ ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಬೇಕಾದರೂ ವಾದಿಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೂ ನಿಮ್ಮ ಯಾರ ಪರವಾಗಿಯೋ ವಾದವಾದ್ದೀರಿ ಎಂದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ೬-೭ ಜನ ಸೇರಿ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆದರೆ. Do you want the Government should be an onlooker of all these things? ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರು ಯಾವುದೋ ರೋಗಿಗೆ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಿದ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ... No Government can tolerate all these things. Of course, dispute can be settled in the court of law or in a tribunal by mutual understanding and mutual discussion. That is a different aspect. But, this sort of incidents and violence cannot be tolerated by any Government. The Government will have to maintain law and order. ನಾಳೆ ದಿವಸ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿಗೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು... ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದರು, ರೂಲ್ ಆರ್ದರ ಪ್ರಕಾರ, ಆದರೆ ಕೋರ್ಟು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. We have to follow certain normal procedures. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಯವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು ಅವರನ್ನೂ ಒಂದು ಸಾರಿಯೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ,

ಒಂದು ಸಾರಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು, ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾನು ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಸೇರುತ್ತೇನೆ ಆ ಪಕ್ಷ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಅಲ್ಲೇ ಇರಿ, ಹಾಗೇನೆ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲೂರು ಅನಂದರಾವ್ ಅವರು ಬಂದರೂ ಹಾಗೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಅವರು ಅಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, (ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗು) ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು I really love the opposition side. Temporarily I was there for a few days, It is a charming and good thing. I am not saying with any ulterior motive. I tell you that it is really a fruitful job. ಆದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬೇಕು. ನಾವು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದು ಅಸ್ಮತ್ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅತ್ತೆಸೊಸೆಯರ ಜಗಳದಂತೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಜಗಳ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಅತ್ತೆಸೊಸೆಯರ ಜಗಳವೇ ಅಲ್ಲ, ದಾಯಾದಿಗಳ ಜಗಳ ಕೂಡ ಇರುತ್ತದೆ.

SRI R. GUNDU RAO.—I always appeal to you and request you because it is not an individual subject or it is not party subject. But, it is a State subject because we have to spend nearly Rs 600 to 900 crores of rupees on irrigation projects and we have to repay this money one day or the other. From where we can repay back this money, We can repay this money only by collecting taxes. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ಆರ್ಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೈಟು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ? ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಗಲೀ ಯಾರನ್ನೂ ಗಲೀ ಸೈಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ನೀವು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬಂಧುಬಳಗದವರಿಗಾಗಲಿ ಏನಾದರೂ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಯೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಮಾಡುವಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಎಂ ಎಲ್.ಎ. ಎಂ ಎಲ್ ಸಿ.ಗಳು ಸೈಟು ಹೊಂದಿರುವವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಿಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರೂ ಬೇಕಾದರೆ ಇದತ್ತೇನೆ ಅದಕ್ಕೇನು ಕಷ್ಟ? ಸೈಟುಗಳನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಶ್ವಾನಸಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. I have no right to criticise and discuss about the other States. They can do anything. But, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಐಶ್ವರ್ಯ ದೇಶವಾಗಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ್ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಖರ್ಚಿನ ಶೇಕಡ 2½ ಭಾಗ ಹಣವನ್ನು ಕೆನಾಲ್ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ? ಇದು ದೇಶದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆ. ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ ರೈತರು ಕೊಡಬೇಕಾದಂತ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್.ಐ ಸಿ.ಯವರು ಸಹ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳವರು ಕೂಡ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ That is not correct. As long as we have taken oath to serve, as long as people's mandate is there, we

must rule our State with integrity, honesty and sincerity. I must function as the Chief Minister and the Government will also go on functioning ಅದೇ ರೀತಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದವರು ಕಂದಾಯ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ; ಏನಪ್ಪ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದವರು ಯಾವ ಕಂದಾಯವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲಾ, ಇವರು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಈ ರೀತಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. I will discuss with you tomorrow again. You have suggested me that these things should be written of. Thus you have given me your suggestions and Sri. S. R. Bommai has prepared and sent me a charter of demands regarding concessions etc. We will give whichever concessions that is possible and within our reach. I am one with you to safeguard the interests of the poor and other weaker sections of the society. There is no question of prestige in this issue. We will all sit together and decide. I will declare all these things while replying to my demands. These are all things which I could assure the House.

SRI S. R. BOMMAI.—I have already submitted a charter of demands.

SRI R. GUNDU RAO.—I will look into those things and announce my decision in a day or two. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಗೌಡರು, ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಶ್ರೀ ಜಾಲಪ್ಪ ಮತ್ತು ರೆಡ್ಡಿ ಯವರು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಡಿಸ್‌ಕನೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ೨೦ ರೂಪಾಯಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿ ಅಂತಾ ಹೇಳಿದರು, ಆಗಲಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಆ ಮೇಲೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ನಾಳೆ ಇಲ್ಲಿ ಆ ೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ ಅಂದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ ನನಗೆ ಏನು ಆಗಬೇಕು?.

6.00 ಪಿ. ಎಂ.

ಈಗ ೫ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ನಾಳೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಬೇಕಾದರೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಇದು ೫ ರೂಪಾಯಿಯೂ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮೇಲ್ಕನೆಯವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಡಿಸ್‌ಕನೆಕ್ಷನ್ ಚಾರ್ಜನ್ನು ೨೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದು ದನ್ನು ೫ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. The Charter of Demands submitted by Sri Bommai will definitely be considered. If there is any reasonable demand, which is worth considering, we will consider it. There is nothing wrong.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಎರಡು ಡಿಮಾಂಡ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೇಕೆ ಅವರ ಚಿಂತೆ. ನಾವೇನು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೆಸ್‌ನೋಟ್ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿಲ್ಲ ಅವರು ಇಟ್ಟಂಥಾ ಡಿಮಾಂಡ್ ನ ಕಡೆಗೂ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಆರ್ಯಗಂಧವರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. **Sri Arumugham.** I have got an open mind. We will have the overall view of the situation again. To-day I am happy to inform you that no untoward incident has taken place and everything is peaceful. If the sam

thing continues, it is well and good, Otherwise, we will find out real culprits. We will see that innocent persons are not punished. ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಟೈನ್ಲಿ ಇನ್ಸೋಸೇಟ್ ಪೀಪಲ್ ಅನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಏನೂ ಅಲ್ಲ ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ನಾವೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಇಸ್ಕೀಟ್ ಆಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ರೇಡ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಟೈನ್ಲಿ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರೂ ಇರುತ್ತಾರೋ ಇಸ್ಕೀಟ್ ಆಡುವವನು ಬರೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುವವನು ಯಾವನೇ ಇರಲಿ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಬರೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವನು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವನು ಇನ್ಸೋಸೇಟ್ ಅಂತ ತೀರ್ದ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ. ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಇಂಪಾರ್ಟಿಯಲ್ ಆಗಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡೋಣ. ಯಾರ್ಯಾರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚೋಣ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಹ ಕಂಡುಹಿಡಿಯೋಣ. I will conduct an impartial enquiry to find out the cause, reason and person. ತಾವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೇ ಮಾಡೋಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಬೇಡ. I never hesitated to agree for an impartial enquiry. ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಮಗಲ್ಲಾ ಇದರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅದನ್ನು ೫ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಓದಿಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI B. B. SAYANAK. — Madam Deputy Speaker, on Monday there is a 'BELGAUM BUNDH'. Some people want to tarnish the name of MES. Therefore, we are not going to support that 'Bundh'. I request the Hon. Chief Minister to instruct the police authorities to tackle the situation very severely.

SRI R. GUNDU RAO.—I entirely agree with you.

I shall now read the statement.

Following an agitation in certain parts of Northern Karnataka purportedly against the general increase in prices of agricultural inputs, there have been acts of mob violence in Nargund, Navalgund, Gadag, Badami, Gajel dragad, Shirahatti, Koppal and Shigalli. Chitradurga, Hole-Alur and Kundgol. Police firings had to be resorted to in Nargund, Navalgund, Gadag, Naregal, Dharwar, Koppal, Shigahalli. Six persons were killed in these police firings. In the incidents in Nargund, two police Sub-Inspectors and one Police Constable were killed.

2. The State Government has reacted to the law and order situation created by the anti-social elements in a positive and expeditious manner. All necessary police personnel have been despatched to the affected areas. In addition we have obtained reinforcements from the Central Reserve Police and the Border Security Force. Because of the prompt action taken by the State Government, the Condition in all these areas is at present relatively peaceful. A close watch is however kept over the situation and stern action will be taken to put down any lawlessness.

3. Immediately on receipt of information with regard to disturbances in Naragund, Navalgund and other areas of Northern Karnataka I personally visited all the affected areas, I also had discussions with the officers responsible for maintaining law and order. In Gadag, I listened to the grievances of the affected persons of the area. I also visited the hospitals in Gadag and in Hubli in which the injured persons were being treated.

4. There have been certain grievances in these areas regarding the collection of water rate and betterment levy. These grievances are not of recent origin, I find from the records that similar grievances have been voiced over the past two to three years. Even before any action could be taken by the Government to rectify any anomalies or defects in the structure or system of determining betterment levy or water rate, the agitations in this regard assumed violent proportions. I would like to stress before the House that this kind of mob approach to administrative problems does not lead to an easy solution of these problems. On the other hand the problems become more aggravated. The sympathies of Government are totally with the agriculturists but the members would appreciate that the agriculturists would alienate the sympathies of all sections of the public if action resulting in loss of lives and property are resorted to. All the members would agree that mob violence should be put down with a firm hand.

I had a detailed discussion with the members of the opposition also with regard to the further steps which would have to be taken by Government for restoring peace in the affected areas as well as for meeting some of the genuine demands of farmers which have been the cause of agitation. After my discussions and my visit to the affected areas, I have decided on the following broad line of action.

(i) I feel that there should be thorough verification of whether water has actually been supplied before water rate demand is fixed. There is also need for avoiding arbitrariness in determination of betterment levy. Orders are therefore being issued that wherever there have been disputes on these points collection of water rate and betterment levy should be stayed, pending the disposal of such disputes.

(ii) I have found that in some cases there has been delay in the payment of compensation for lands acquired for irrigation projects. I have given strict instructions that payment of land compensation should be speeded up.

(iii) In the recent disturbances, it is likely that a few innocent persons who were mixed up with the crowds have also been arrested. I am sure that during the investigation further action against such innocent persons will naturally be dropped.

iv) Three members of the police force have lost their lives in the recent disturbances. Their families will be paid an ex-gratia amount of Rs. 10,000. All police personnel and other Government officials who have been injured in the disturbances will be paid ex-gratia amounts ranging from Rs. 1000 to Rs. 300 depending on the seriousness of the injury, on the recommendations of the Deputy Commissioner and Superintendent of Police. The families of the two members of the public who were killed will be paid Rs. 5,000 each. All injured members of the public will be paid sums ranging from Rs. 1,000 to Rs. 3,000, depending on the nature of the injuries sustained.

My initial impression based on my personal visits and local enquiries is that there have been no police excesses and that on the other hand the police had acted with great restraint. In the discussion in the legislature as well as in the discussions I held yesterday with members of the Opposition, there were no allegation of police excesses. As the members are aware, two police sub-inspectors and one constable have lost their lives in the mob violence.

However, there is some evidence that the violent incidents which took place were the cumulative result of grievances which had been festering for a long time. In order to avoid the recurrence of such socially unhealthy developments in the future, it is desirable that the circumstances which led to these incidents of mob violence are studied in detail. I, therefore propose to institute an impartial and objective enquiry with appropriate terms of reference very early.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ:—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇಲ್ಲ. ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಲ್ಲಿ" ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಲೂಟಿ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಟೈಂನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅದು ಯಾವ ವಿಚಾರ ಅಂದರೆ, "Orders are therefore being issued that wherever there have been disputes on these points collection of water rate and betterment levy should be stayed, pending the disposal of such disputes. ಈ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯಾಟ್ ಅಂತ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಇದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಡಿಸ್‌ಪ್ಯಾಟ್ ಎಂದರೆ ಅವನು ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕೆ, ಅಥವಾ ಅವನು ಕೊಟ್ಟಿರ

ತಕ್ಕಂಥಾ ಅರ್ಜಿ ಮೇಲೆ ತಕರಾರು ಏನಾದರೂ ಇರಬೇಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಬಡವರು ಅರ್ಜಿನೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ ಆದುದು ದಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ ಹೇಗೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಟೈಂಗ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡದೇ ತಡವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದು ದಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥವೇ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಅವನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಅರ್ಜಿ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ವೆಂಡಿಂಗ್ ಇಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಅವನ್ನು ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊನೆಗೆ ಅದು ಫೈನಲ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ ಇದನ್ನು ಯಾವ ತರಹ ದಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ದಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್ ಅನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂತೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಏನಾಗುತ್ತದೆವೆ? wherever there have been disputes on these points collection of water rate and betterment levy should be stayed, ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಈ ದಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವವರೆಗೆ ಈ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಈಗ ಕೆಲವರು ಕೊಡುತ್ತಿರಬಹುದು, ಆದಕಾರಣ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ ಕೆಲವರು ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವವರೆಗೆ ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೇವಿಯನ್ನು settled projects ಗೆಲ್ಲಾ general stay ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ new projects ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೂ ಫೈನಲ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಇದು ಆಗುವವರೆಗೆ, ಇದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯ ಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಮೊದಲೂ ಕೊಡ ೫೦೦ ರೂ. ಗಳಿಂದ ೧೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೇವಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂದರೆ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ೧೫೦೦ ರೂ. ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿ ೫೦೦ ರೂ. ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೫೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗೆ ಬದಲು ೧೫೦೦ ರೂ. ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ fertility of the land, soil, ನೋಡಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಹೊಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಬರುವಂತಹ ಜಮೀನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವವವರೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಟೇ ಕೊಡ ತ್ತೇವೆಂದು ತಾವು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕು. ನಾವು ಹಳೆಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀವು. ಆದರೆ ಹೊಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಕೆಲವರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಮುಂದೆ ಅಪೀಲ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ಎಕ್ಸ್‌ಪಾರ್ಟ್ ಸುಯೋಮೋಟೋ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಈಗಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ದೋಷ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿದ್ದುವವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ, ಇದನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡದವರ ಮೇಲೂ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಛೇರಿ ಇರುವಂತಹ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೂ ಇದನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕಛೇರಿಗಿಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಗೂ ನೀರಿನ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಟೇಲ್-ಎಂಡ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನುಗಳಿಗೂ ಸಹ ನೀರು ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ ವಾಟರ್-ರೇಟ್ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಎಷ್ಟು ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ, ಆ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿರಲಿ ಅಥವಾ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿ, ವಾಟರ್-ರೇಟ್ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ

ಇದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ನೀರಿನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ರಾಂಕಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬರುವಂತಹ ಜಮೀನುಗಳಿಗೂ ನೀರಿನ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಶೇಷ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಇನ್ನು ೩-೪-೫ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಿ ಅನಂತರ ರೆಕವರಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಟೋಟಲ್ ಸ್ಟೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ propose to institute an impartial and objective enquiry ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. impartial and objective enquiry ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ impartial and objective enquiry ಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಯಾರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದರೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೆ, ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ತನಿಖೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನು ೨-೩ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಮೂಡಿ ಬರಬೇಕು ಅದು ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಇಷ್ಟತ್ತು ಜನರಲ್ಲಿ ಏನು ಭೀತಿಯ ವಾತಾವರಣ ಇದೆ, ಅದು ಮೊದಲು ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವಂತಹ ನಿರಪರಾಧಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಯಾರಿಗಾದರೂ ನೋವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಓಪನ್ ಮೈಂಡ್ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಶಾಪ್ತ ರಮ್ಯ ಇಲಾಖಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ತನಿಖೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸ್ವಾಮಿ ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ಮತ್ತು ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಟೇ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಹೊಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಇದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆಯಾಡುವಾಗ ನಾವು ಫೋಲೀಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಾವು ತಮಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಸಿ. ಆರ್. ಪಿ. ಹಾಗೂ ಬಾರ್ಡರ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಫೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಅಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಫೋಸ್‌ನ್ನು ವಿಧಿಸಿರುವಂತಹ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನಾಹುತಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಫೋಸ್‌ನ್ನು ಮತ್ತು ೧೪೪ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ವಿಧಿಸಿರುವ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳೆಂ ಮಾಡಲಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫೋಲೀಸ್ ಇಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಫೋಲೀಸರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮೊದಲು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಈ ಘಟನೆಯ ಒಗ್ಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಅದು impartial and objective enquiry ಮಾಡಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಇದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಎಂದು ನಾವು ಆರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೇಗೆ? ಈ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ತಪ್ಪು ಮಾಡದ ಜನರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಆದಕಾರಣ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ

ಕೊಂಡು ಇಂತಹವರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಇಂತಹವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವರೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ವಿಷಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಂದರೆ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಗೂ ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳು ಸಂಘವೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಾಜಶೇಖರಪ್ಪ ಹೊಸಕೆರೆಯವರು ಶಾಂತ ವರ್ತನೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮನವಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಾರರು ಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೆಂದು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಪೊಲೀಸಿನವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜಶೇಖರಪ್ಪನವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡರು. ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತವಾತಾವರಣ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಭಾಕರ್ — ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಪೂನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಓದಿದ ಮೇಲೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಭಾತುಕ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಯಿತು, ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ರೈತರ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಾಗ ಆ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಚೀಲ, ನಾಯಿ ನರಿಗಳು ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಈ ರೈತರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾಜ ಭಾತುಕ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಸಹ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿ. ಆದರೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತರ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ಈ ಸಮಾಜ ಭಾತುಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ದೇವರ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಲು ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಇದನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತೀರೋ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಈ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಅವಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವಾಗ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸಹ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದರ ಹುದ್ದೆ ಇವನೇ ತೋರಿಲ್ಲ. ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಚಳುವಳಿ ಸುಮಾರು ೨ ತಿಂಗಳಿಂದ ಆಗಿದ್ದು, ಅದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿದೆ ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ೨೧ ರಿಂದ ಮಾನ್ಯವೈಯೋಲೆನ್ಸ್ ಶಾರವಾಯಿತೆಂದು ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಏನು ರೈತರು ಮಾಡಿದರು, ಅನಂತರ ಗಲಾಟೆಯಾದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ರೈತರು ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಿರಲೇ ಇಲ್ಲವೇ ರೈತರೇ ಆಗಿರಲೇ ಅವರ ಪ್ರಾಣ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಇನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇನ್ನಿತರೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಸಹ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಬಡ ರೈತನಿಗೆ ಏನೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಅವರಿಗಿಂತ ಇವನಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇದೇ ರೀತಿ ಗಾಯಗೊಂಡ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ೧ ೦೦೦ ರೂ, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದೇ ರೈತರಿಗೆ ೫೦೦ ರೂ. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಇಂಜುರಿ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ, ಇವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದ್ದವು ಎಂದು

ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಅದುದರಿಂದ ಇದೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಇಂಪಾರ್ಟಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸ್ಟೆಪಿಟ್ ಆಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಇದೇ ತಿಂಗಳು 31ರೊಳಗೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಯಾವರೀತಿಯ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಬಬ್ರು ಸದಸ್ಯರು:—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಭಯದಿಂದ ಜನರು ಭಯಭೀತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹೊರಗಡೆ ಕೂಡ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಳೆಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಪಥ್ಯಾರ್:—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೇಯವರೇ ಘಟಪ್ರಭಾ ಎಡದಂಡೆ ನಾಲೆಯ ಕೆಳಗೆ ಸಹ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ ಇದೆ...

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್:—ಅಧ್ಯಕ್ಷನೇಯವರೇ, ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಗೋಲೀಬಾರನ್ನಾದರೂ ಸಹಿಸ ಬಹುದು, ಇವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಪಥ್ಯಾರ್:—ಘಟಪ್ರಭಾ ಎಡದಂಡೆಕೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿ ಮತ್ತು ಭಾಲ್ಕಿ, ಮುಂದೊಳಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿಯನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು...

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಂಟ್ ಬಂದಾಗ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂತು ಕೊಳ್ಳಿ...

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್:—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ಏನು ಅಲ್ಲಿ ಗಾಯಗೊಂಡ ಪೋಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಆ ಜನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಅದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಆಗುವ ಸಂಭವವಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರನ್ನು ಆಕ್ಲೆಂಡ್ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

೬-30 ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು):—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೇಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರಂ, ಯಾವ ಯಾವ ಹೊಸ ಆಚ್ಚುಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಇದೆ ಅದಲ್ಲ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವವರೆಗೆ ಯಾರಾರೂ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರದ್ದು ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ಟೇ ಮಾಡಿ ಅವರ ತೊಂದರೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು ಅವರು ಅರ್ಜಿಯನ್ನೇನೋ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಗೊತ್ತಾದ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಅಪೀಲ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆಗ ಅವರ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಅಪೀಲಿಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಯಾರಾರೂ ತೊಂದರೆಗಳು ಏನಿವೆ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಏನು ಇವೆ ಅವೆಲ್ಲ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವ ವರೆಗೆ ನಾವು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ:—ಆ ರೀತಿ ಆಡರ್ ಇಶ್ಯೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್:—ಮಾಡಿಸೋಣ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಭಾಕರವರು, ರೈತರಲ್ಲಿ ಪಾರಂಭವಾದದ್ದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಆ ತರಹ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಯಾರಾರೂ ಸಮಾಜಭಾತಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುತ್ತೇವೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಹುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವನ್ನು ಈಡೇರಿ ಸುಳುವಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಗಾಬರಿ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಮುಂದೆ ನೆಯದಾಗಿ, ಮಾನ್ಯ ಚಂದ್ರಶೇಖರವರು, ಪೋಲೀಸರಿಗೂ ಮತ್ತು ಇವರಿಗೂ ಏನೋ ಷಾಮೀಲಾ ಇದೆ ಎಂದರು. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಇದೆ, ಅದಂತೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಬಚ್ಚುಬ್ಬರಿಗೂ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾರೂ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ನೀತಿ ಇದೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ನಿಜ್ಜುತ್ವವಾತವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀನಲ್ಲದೆ

ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಾವೂ ಸಹ ನಾಗರಿಕರ ಗಮನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಗಲಾಟೆಗಳು ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುನಃ ನಾಳೆ ದಿವಸ ಗಲಾಟೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಸೂಲಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಈ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೀತಿ ಆಗದಂತೆ, ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕೂಡ (ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲರೂ) ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲಸುತ್ತದೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಪತ್ತಾರ್ ರವರು, ಜನ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಕಡೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡೋಣ. ಆದರೆ ಗಲಾಟೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಪೊಲೀಸರ ಮುಖೇನ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಗೆ ಒಪ್ಪಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿರುವುದರಿಂದ ನಾಳೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣರು ಬೇರೆ ಇರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಗಲಾಟೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ತರಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. I have all our Members and I am sure that they will co-operate with the Government. I will announce the terms of reference and type of inquiry at the end of the session.

DY. SPEAKER.—Discussion is over.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಸಹ ಶಾಂತಿ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ರೈತರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಾನು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಈಡೇರುವವರೆಗೆ ಶಾಂತಿಯಂತವಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಯಾವ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

STATEMENT BY MINISTER

re.—Sanction of D. A. to the employees.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ತು (ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು).—

The Honourable Members are aware that the Government of India have recently sanctioned the 19th instalment of D A to their employ-

employees drawing basic pay upto Rs. 1000 per month to compensate the 8 point increase in the All India Average Consumer Price Index (CPI) from 344 to 352. In our State, the basic scales have been evolved after absorbing a higher amount of D A than the Centre. Therefore, it is necessary to consider the grant of a similar instalment of D A to State Government employees with basic pay upto Rs. 1300 p.m. The last such instalment of D A was sanctioned and came into effect from 1-4-1980.

2. However, the instalment of D A has a substantial impact on the State finances *via* the pay of all Government employees, employees of Aided Educational Institutions and pensioners. Thus, each instalment of D A sanctioned means an out-go between Rs. 75 to 80 lakhs per month from the State Exchequer. Keeping this in view and having regard to the State's financial position, Government have decided to sanction this instalment of D A to their employees drawing pay upto Rs. 1300 p.m. with effect from 1st July 1980 at the following rates.—

a) Those drawing Rs. 600 p.m.	2.7 percent of pay subject to a minimum of Rs. 7 and a maximum of Rs. 16.
b) Those drawing Rs. 601 to Rs. 1300	2 percent of pay subject to a minimum of Rs. 16

The benefit of D A will also be admissible to pensioners.

3. It has been the policy of the State Government to always meet the expectations of its employees in a reasonable manner. We do hope that this gesture will be adequately responded to by our employees in the shape of efficient service to the public who expect good work from them at all times.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಡಿ. ಎ. ಕೊಡವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದರು, ಅವನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕವಾದಿ ಕೂಡಲೇ ಅವರಲ್ಲೂ ಸಭೆ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೇ ತೀವ್ರವಾಗಿ ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಕೇಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇವತ್ತು ಆ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಹೊರಗಡೆಯೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನೀವು ಅಷ್ಟು ಹುಪ್ಪಾಂದ್ಬೀರಿ.

DR. SPEAKER.—The House now stands adjourned to meet again on Monday the 2nd July 1980 at 11 A. M.

The House adjourned at Forty minutes past Six of the Clock to meet again on Monday the 28th July 1980 at Eleven of the Clock.